

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGISLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

FONDATOR :
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR :
I. GR. PERIȚEANU
fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR :
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat
Iosef Gh. Cohen, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București
E. Cristoforeanu, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vințilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Gălășescu Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar;
C. A. Stoeanovici, Conf. univ. Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat;
Hariton Udrea, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Univesitar.

SECRETARI DE REDACȚIE :

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat.

SUMAR

— *Observațiuni privitoare la organizarea Curții de Casație*, de Remus C. Benișache, consilier la Inalta Curte de Casație.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

— Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Matrona Bocova cu Ilie Zverev* (Uzuzfruct. Partajul judiciar al uzufructului între couzuzfructuari. Admisibilitate), cu Nota d-lui A. Veleșcu.

— Idem, idem: *Gh. Marinescu cu Ion I. Popescu* (Legea conversiunii. Vânzarea imobilului de către debitor. Dacă prețul vânzării va putea fi distribuit tuturor creditorilor debitorului, deci și creditorilor cari nu au acceptat conversiunea. Soluție afirmativă);

— Idem s. II: *Nathan Pedvisocar și a. cu Amelie Neithard* (Execuție silită. Adjudecarea imobilului, nu pe prețul rezultat din scăderile legale, ci pe cel oferit de creditoare. Constituie o violare a legii);

— Idem, idem: *Pyrit, Soc. an. minieră cu Ministerul Industriei și a.* (Legea minelor. Cerere de validare minieră. Per mare cerută oral de delegatul Ministerului Industriei. Admitere de către instanța de fond. Ilegalitate);

— Idem s. III: *Casa generoasă de Pensii cu Ing. P. Budu* (Pensii; Funcționar scos la pensie pe baza legii din 26 Aprilie 1930. Condițiuni în cari i se acordă un spor de timp spre a fi înscris la pensie).

— Curtea de Apel București s. IV: *Iosefina Gabriel și a. cu Arthur Aenfeld* (Chirie. Oferta reă făcută prin portării nu a fost abrogată prin legea dela 26 Iulie 1921).

JURISPRUDENȚA STREINĂ

— Casația italiană I (Apel. Inadmisibilitatea excepțiunii lipsei de mandat, ridicată prin conclusiuni);

— Idem, idem (Fidejusiune. Declarațiune expresă. Probe);

— Idem, idem (Obligațiuni. Tratatative. Rupere nejustificată. Responsabilitate);

— Idem, idem (Societate anonimă. Acționar unic);

— Idem, III (Factură comercială. Competința teritorială. Clausă derogatorie);

— Idem, idem (Sechestrul conservator. Creanță exigibilă. Punerea debitorului în întârziere);

— Idem, idem (Mandat. Responsabilitatea mandantului);

— C. Ap. Milano (Societate anonimă. Act constitutiv. Majorarea capitalului. Delegația consiliului de administrație);

— C. Ap. Napoli (Societate Vărsăminte. Datoria soțului. Drept de creanță contra societății. Inadmisibilitatea compensației);

— C. Ap. Roma (Delegație de plată. Acceptarea debitorului delegat);

— Idem (Societate anonimă. Cauțiunea administratorilor nesoți în acțiuni. Dreptul de vot pentru aprobarea bilanșului);

— Tribuna ul Federal Elvețian (Desavuare. Examenul sângelui);

— Idem (Desavuare. Expertiză antropologică).

OBSERVAȚIUNI

PRIVITOARE LA

ORGANIZAREA CURȚII DE CASAȚIE

Problema reorganizării Curții noastre de Casație este de mult pe tapet. Inalta Curte are, în adevăr, și astăzi tot numai trei secțiuni, ca și acum treizeci de ani, cu adăogirea unui număr de consilieri, ca să poată funcționa câte două complete permanente la fiecare secțiune.

Domnul Procuror General C. Viforeanu, prin discursul rostit cu ocazia deschiderei anului judecătoresc 1936 ¹⁾, relevând munca neobosită ce se depune în acest templu al justiției, a arătat că totuși mai sunt urși, ba încă „din categoria foștilor și viitorilor miniștri”, cari mai cred că numărul consilierilor dela Curtea noastră de Casație ar fi prea mare, invocându-se argumentul că alte Curți de Casație ale unor țări mai mari ca România nu au consilieri mai numeroși ca noi.

Probabil că tot pe temeiul acestei credințe greșite, s'a procedat chiar la suprimarea unor posturi de consilieri, devenite vacante în anul 1931.

După ce însă s'au desființat acele locuri, s'a văzut imediat greșala ce s'a făcut și a trebuit să fie rechemati cei trei consilieri dela Comitetul Central de Revizuire, în anul 1932, reparându-se astfel numai în parte greșala făcută la 1931. În schimbul acestui adaos de 3 consilieri, la secțiunea III-a s'a dublat numărul ședințelor permanente și obligatorii.

Trebue să dispară această *legendă*, cum că ar fi prea mulți consilieri la Casația Română, deducându-se acest fapt din comparația făcută cu Casația Franceză unde... „consilierii nu sunt mai numeroși ca la noi”.

Dar acei cari susțin astfel de lucruri, se găsesc de sigur într'o profundă eroare și într'o complectă necunoștință a situațiunei reale, cum vom demonstra îndată.

Iată, în adevăr, numai câteva deosebiri de Casația franceză și de sigur că mai sunt și altele.

Intâi. Casația franceză nu are în competența sa **CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV**, cum este la noi, unde procesele în această materie ar putea ocupa activitatea unei singure secțiuni în mod exclusiv. În Franța atribuțiunile de Contencios administrativ sunt date Consiliului de stat. În această materie, Casația noastră judecă și ca instanță de fond, după ce casează, adică fără a se mai trimite din nou la instanța de fond ca

1) Vezi *Curierul Judiciar* nr. 4 din 1936, pag. 50.

în celelalte materii. Se știe, în adevăr, cât de numeroase, variate și complicate sunt procesele de contencios administrativ, care fiind o materie relativ nouă, la noi, jurisprudența este abia în față și în formare. Nu mai vorbim de haosul legislativ dela noi unde legile de organizare și acele cu caracter administrativ se modifică în fiecare an (ba și de două ori pe an), ceea ce dă de furcă mult Casației noastre.

În asemenea condițiuni, sarcina judecătorilor devine și mai grea, fiindcă trebuie să studieze aproape în fiecare proces de contencios ce dispozițiuni de lege trebuie să aplice, în speța ce judecă, de teamă să nu aplice cumva vreun text de lege modificat sau abrogat. Nu mai vorbim de antinomiile și contradicțiile dintre diferite legi făcute uneori în pripă și nestudiate în deajuns.

Problemele ce se pun în fața Casației necesită studiu și gândire, mai ales că fiind vorba de ultima instanță, o eroare ar rămâne iremediabilă în procesul judecat; ba mai mult încă, ea servă ca normă și directivă pentru celelalte instanțe în alte procese similare. Este de mirare că judecătorii mai găesc timpul necesar pentru a studia numeroasele dosare în cari trebuie să se pronunțe, când știut este că ei trebuie să ia parte zilnic la ședințe, ba uneori chiar și de două ori pe zi, din cauza numărului prea mic de consilieri în raport cu numărul prea mare al proceselor și deci al ședințelor.

Procesele nu se pot judeca la fugă, nici cu ghiotura ori cu toptanul. Casația nu poate da soluțiuni și hotăriri pripite.

Al doilea. CONTENCIOSUL CONSTITUȚIONAL (cercetarea constituționalității legilor), care dă mult de lucru secțiunilor-unite. Se știe că la Casația franceză ședințele secțiunilor-unite sunt foarte rare (de 4—5 ori pe an), cam cum era la noi înainte de războiu. Casația noastră ține recordul în privința numărului de ședințe de secțiuni-unite, judecând uneori aproape în fiecare săptămână. Complexul în secții-unite trebuind a fi de cel puțin 31 judecători, se înțelege dela sine că cei mai mulți consilieri trebuie să ia parte la toate ședințele, nefiind posibilă o alternare. Vem arăta mai jos că complexul secțiunilor-unite ar putea să fie redus, fără inconvenient, la minimum 21 judecători, în loc de 31 cum este astăzi, fiind astfel reprezentată fiecare secțiune prin câte 7 judecători, ceea ce credem că este suficient.

Al treilea. Casația franceză nu judecă procesele de pensie, cari la noi sunt foarte numeroase și ocupă ședințe întregi la Casație.

Al patrulea. La noi există art. 103 din Constituție, care proclamă dreptul de recurs de ordin constituțional, astfel că el nu poate fi ridicat printr'o lege ordinară într'o anumită materie, precum era mai înainte de noua Constituție din 1923, când în unele materii nu exista dreptul de recurs, el fiind suprimat prin lege, ceea ce astăzi nu mai este cu putință.

Al cincilea. La Casația franceză există o secție a rechetelor (*Chambre des requêtes*), care nu există la noi, și care face triajul recursurilor, ceea ce împuținează în mod simțitor numărul proceselor ce rămân de judecat. Bună sau rea, această instituție are darul și meritul de a ușura mult sarcina Casației franceze.

Domnul I. Stambulescu ²⁾ Prim-Președinte onorific la Curtea de Casație, preconizează ideea înființării secției rechetelor, arătând că în Franța grație acestei instituțiuni, mai mult de jumătate din recursuri sunt respinse *de plano*, ca neprezentând nicio seriozitate, deci o ușurare considerabilă în soluționarea recursurilor găsite demne a fi cercetate mai de aproape de secția civilă.

Rămâne de văzut dacă, la noi, această instituție cadrează cu spiritul noii Constituții din 1923, care a deschis larg porțile Casației; apoi, dacă e bine să se adopte și la noi o asemenea instituție, care chiar și în Franța a fost combătută și criticată, apoi desființată și iar reînființată.

Rolul secției rechetelor în adevăr nu se poate mărgini numai la examinarea recursurilor tardive, nemotivate, netimbrate, neregulate ca formă, etc. — cum am văzut mai deunăzi o propunere făcută printr'un articol publicat într'un mare cotidian ³⁾, căci atunci această instituție ar fi fără de nicio utilitate practică. Aceste recursuri neregulate nu iau timp și nu împiedică judecarea celorlalte recursuri.

Scopul și menirea Camerei rechetelor, în Franța, este de a pune stavilă recursurilor lipsite de motive temeinice, și a nu trimite secțiunii civile decât pe acele care ar avea toate aparențele de seriozitate.

Criticile ce s'au adus acestei instituțiuni constau în faptul că funcționarea unei astfel de secțiuni impune o îndoită examinare chiar a recursurilor indiscutabil întemeiate, deci o întârziere în soluționarea pricinilor, și apoi se dă loc la decizii contrazicătoare.

Secțiunea rechetelor a funcționat și la noi sub denumirea de secția reclamațiunilor, conform legii din 12 Ianuarie 1861 care a înființat Curtea de Casație, ea având a se pronunța asupra admisiunii sau respingerii cererii de casare, dar numai în materie civilă ca și în Franța, iar nu și în procesele penale (art. 67). Incuviințarea cererii se făcea printr'un simplu jurnal; nemotivat (art. 64). Numai respingerea cererii se făcea prin hotărâre motivată (art. 65). Camera reclamațiunilor nu a funcționat însă decât un scurt timp, căci a fost desființată prin legea dela 6 August 1864.

Al șaselea. Aplicarea diferitelor legislațiuni străine, la noi, în teritoriile unite, și care cer un studiu deosebit și migălos, ceea ce de sigur îngreuiază mult sarcina judecătorului dela Casația română, din cauză că s'a întârziat prea mult cu unificarea legislațiunii. Nicio altă Curte de Casație de aiurea nu are de aplicat atâtea legislațiuni diferite.

Al șaptelea. Casația franceză nu judecă în permanență de dimineața până seara, cum este la noi, unde sunt câte două complete permanente de judecată la fiecare secțiune. În realitate, Casația noastră *desfășoară o activitate ca pentru șase secțiuni*, deși are numai trei secțiuni. La nicio altă instanță nu se țin ședințe dela ora 9 dimineața până seara. Și totuși, se mai găesc unii ⁴⁾ cari să afirme că la Curtea noastră de Casație ar fi „*prea mulți consilieri*”!

Al optulea. Pe lângă ședințele și lucrările propriu zise dela Casație, consilierii mai au de îndeplinit numeroase delegațiuni în diferite comisii, cari funcționează, unele chiar la sediul Casației (comisia pentru controlul averilor, comisiunile disciplinare, etc., etc.), iar altele pe lângă diferite Ministere ori alte instituțiuni de stat, apoi comisii de examen, ori comisii mixte cu caracter jurisdicțional create prin diferite legi speciale; *ba chiar și în străinătate*, unde un consilier îndeplinește o asemenea însărcinare de un lung șir de ani. Aproape nu se face o lege care să nu dea noi atribuțiuni magistraților. Se pare că legiuitorul nu are încredere decât în judecata magistraților. Dar, atunci, trebuie să se țină seama că toate aceste întrebunțări iau mult timp consilierilor și îi sustrag dela ședințele obișnuite ale Casației.

³⁾ Vezi *Universul* din 23 Octombrie 1936.

⁴⁾ Vezi *Universul* nr. 293 din 23 Octombrie 1936.

²⁾ Vezi *Dreptul* nr. 23 din 27 Septembrie 1936, pag. 154.

Al noulea. Casația franceză nu judecă procese mărunte de 10—15 mii lei, cum e la noi.

Al zecelea. La noi, s'au făcut o mulțime de legi, mai cu seamă în ultimii ani, cari au dat naștere la litigiilor și materii noi de drept, necunoscute altă dată. Numai legea conversiunii și legea concordatului preventiv, ca să nu mai vorbim de altele, absorb o bună parte din activitatea instanțelor noastre judecătorești. Toate aceste litigii noi sporesc în mod considerabil numărul proceselor la Casație.

Al unsprezecelea. Casația noastră mai judecă și recursurile venite dela Curtea de Conturi, dela Comitele de revizuire (sau Curți administrative, cum sunt denumite prin noua lege administrativă) acele dela jurisdicțiunile mixte, precum și dela instanțele militare, contenciosul electoral, etc., etc.

Al doisprezecelea. La noi, Casația este uneori transformată aproape într-o instanță de fond, unde se pledează câteodată întreg procesul în fond și în fapt, sub cuvânt de *denaturare de acte sau eroare gravă de fapt*. Aproape nu există recurs în care să nu se formuleze și un motiv de denaturare sau de eroare grosieră de fapt, pentru a avea puțința și prilejul de a se pleda tot fondul procesului. Este locul să observăm că motivul de denaturare ar trebui să fie mănuit și utilizat cu oarecare moderațiune, pentru că, în sensul definit de lege, el nu poate fi admis decât numai atunci când s'a denaturat *înțelesul clar și vădit neîndoelnic* al actului, numai în acest caz legea autorizând formularea unui motiv de denaturare; iar nu și pentru interpretarea greșită a actului ale cărui clauze sunt susceptibile de interpretare, sau atunci când instanța de fond a apreciat greșit faptele (*mal-jugé*). Or, este greu de presupus că toate instanțele noastre de fond nu fac decât să denatureze, în tot momentul, *înțelesul clar și vădit neîndoelnic* al actului. Dezvoltarea unor asemenea motive de recurs răpesc mult timp Casației, căci sub acest pretext se pledează tot fondul procesului și se transformă cu chipul acesta Casația într-o a treia instanță de fond.

În loc de exces de putere și eroare grosieră de fapt, mai de grabă ne vine a crede uneori că este mai mult un exces de zel și o eroare grosieră... de drept, din partea redactorului motivelor de recurs.

Al treisprezecelea. La Casația franceză se pledează scurt și nu se formulează motive kilometrice. Acolo există un barou special pentru Casație, unde nu sunt admiși decât un număr foarte restrâns de avocați, specializați și formați pentru Casație, ceea ce constituie o garanție despre seriozitatea recursurilor, cu a căror formulare și susținere sunt autorizați numai membrii acestui barou special. Departe de noi gândul de a tăgădui utilitatea pledoariilor. Din contra. Avocatul erudit, care a studiat procesul în lung și în lat, este un prețios colaborator al justiției și ușurează sarcina judecătorului. Totuși, ar trebui păstrată o măsură în dezvoltarea pledoariei. Trebuie să se spună numai ceea ce interesează în proces și este în legătură cu soluția ce urmează a se da, iar nu lucruri cari ar putea forma obiectul unei conferințe ori a unei dizertațiuni. Dezbaterile orale ale unui proces trebuie să se facă în așa condițiuni, ca să se poată judeca toată lumea, iar nu numai unii cari au avut norocul să fie pe rol la începutul ședinței.

Când se pledează în fața unor magistrați cu experiență, nu e nevoie de dezvoltări prea mari, pentru ca lucrul să fie înțeles. Totuși, trebuie să recunoaștem că uneori este greu a drămui prea mult pledoaria și a fixa de mai înainte durata ei, pentru că și avocatul, la rândul

său, trebuie să fie cu conștiința împăcată că și-a făcut datoria pe deplin.

Se întâmplă în practică, uneori, ca dezbaterile unui singur proces să ocupe aproape toată ședința, deși procesul este de o însemnătate mijlocie și nu comportă discuții prea ample. Trebuie a se face deosebire între o pledoarie la instanța de fond unde se discută întreg procesul în fapt și în drept, și o pledoarie la Casație, unde se discută numai legalitatea deciziunii atacate, iar nu fondul procesului.

Al paisprezecelea. Fiind multe recursuri, sunt și multe rapoarte de făcut, ceea ce îngreuiază sarcina consilierilor. Pe de altă parte, citirea raportului în ședință ia o parte din timpul prețios al ședinței, în care s'ar putea judeca alte procese. A fost un timp când rapoartele au fost desființate la Casație, și anume prin legea din 1905, tot din cauză că Curtea era prea aglomerată de lucrări. Această situație a durat 5 ani, adică până la 1910 când rapoartele au fost reînființate, însă de astă dată numai în materie civilă, comercială și criminală, dar nu și în corecțional, cum fusese înainte de 1905.

Al cinsprezecelea. La toate acestea, se mai adaugă spiritul procesiv al împrișinării noastre, care se crede obligat a parcurge toate instanțele până sus și a uza de toate căile de atac ce i le pune la dispoziție legea. Sau, se face recurs numai cu scopul de a întârzia executarea deciziunii definitive. Ba, este de observat că și unele instituții publice, când se judecă cu un particular, au adoptat aceeași linie de conduită, ducând procesul până la Casație, deși știe bine că nu va putea avea câștig de cauză.

Al șaisprezecelea. În legea Curții de Casație din Franța se prevede obligația ca recurentul să consemneze odată cu facerea recursului o anumită sumă drept amendă, care în caz de respingerea recursului să fie atribuită fiscoi. Această cerință de formă pentru validitatea recursului, de sigur că contribuie într-o largă măsură la împuținarea recursurilor. Dovadă e că în Franța, numărul recursurilor intrate și judecate anual, este mai mic ca jumătatea recursurilor dela noi.

Iată dar atâtea deosebiri de Casația franceză, și tot atâtea argumente, și de sigur că mai sunt și altele. Așa dar, să nu ne grăbim a face în mod superficial comparație cu numărul consilierilor de acolo, fără a ne da ostentala să aprofundăm chestiunea, pentru a ajunge la concluzia eronată, că la noi ar fi „prea mulți consilieri”, deoarece am demonstrat, sper, cu prisosință, că această comparație este nepotrivită. *Comparaison n'est pas raison*.

Apoi când pornești dela o premiză falsă, e fatal să ajungi la o concluzie eronată.

Se tăgăduște evidența!

În Italia, Curtea de Casație are cinci secțiuni cu 95 magistrați ⁵⁾, cu toate că și acolo există deosebirile arătate mai sus în raport cu Casația noastră.

Criteriul care trebuie, în adevăr, să serve de bază, pentru a determina numărul necesar de consilieri, este mulțimea proceselor de judecată, iar nu populațiunea sau mărimea unei țări. Astfel, Casația franceză nu are *nici jumătate din numărul recursurilor intrate și judecate la noi*, deși populația Franței este mai mare decât în două țări ale noastre. Prin urmare, Casația română ar trebui să aibă un număr de judecători de două ori mai mare decât Casația franceză.

A avut dreptate, așa dar, domnul Procuror General Viforeanu când a spus, prin discursul rostit cu ocazia

⁵⁾ Vezi G. Solomonescu: Justiția în Italia, în *Dreptul* nr. 23 din 1933, pag. 162.

deschiderei anului judecătoresc 1936 că, din cauza acestei credințe greșite a unora, cari judecă lucrurile după aparență, cum că numărul consilierilor ar fi prea mare, nu s'au completat locurile vacante în sânul Curții un timp îndelungat, aproape un an, deși în realitate nevoia era vădită; pentru că, dacă sistemul economiilor prin ne-complectarea locurilor vacante este bun acolo unde gurile se pot împlini prin delegarea altor funcționari de la alte servicii, spre a nu suferi serviciul, însă în cazul de față acest principiu este inaplicabil în ce privește Curtea de Casație, pentru că nu există o altă instanță similară de unde să se completeze eventual lipsurile prin delegarea altor funcționari, nefiind decât o singură Curte de Casație; iar pe de altă parte legea fixând numărul judecătorilor ce formează complectele de judecată, deci fiind vorba de o compoziție rigidă a instanței, apoi nu se poate judeca cu un număr mai mic de judecători decât acel prevăzut de lege, sub cuvânt că locurile trebuie ținute vacante.

Așa dar, principiul economiilor prin ne-complectarea locurilor nu este adaptabil și compatibil cu organizarea Curții de Casație, nefiind analogie cu alte funcțiuni.

Dovada cea mai evidentă că numărul consilierilor de la Casație este prea mic în raport cu cerințele și nevoile actuale ale serviciului, este că atunci când se întâmplă să lipsească unul sau doi consilieri (fie din cauză de boală ori alte împiedicări justificate), trebuie ca unii consilieri să ia parte la ambele ședințe, adică de două ori pe zi, în amândouă complectele de judecată, cu alte cuvinte magistratul să judece în permanență de dimineața până seara, căci altfel s'ar amâna toată ședința, neputându-se completa Curtea. Sau, se întâmplă când sunt două complecte concomitente și se judecă un proces în divergență, complectul al doilea stă și nu poate judeca, fiindcă nu sunt judecători deajuns. Nu este în interesul justiției ca un judecător să fie pus să judece în permanență de dimineața până seara, chiar dacă magistratul ar accepta această situație.

Este chiar de mirare cum Curtea noastră de Casație face față îndatoririlor ei în asemenea condițiuni de organizare; iar faptul nu se explică decât prin munca încordată ce se desfășoară la Casație.

* * *

În căutarea unei soluțiuni care să remedieze inconvenientul, s'a ventilat ideea de a se reduce numărul membrilor cari formează complectul de judecată, și care actualmente este de șapte judecători, la un complect mai mic format numai din cinci judecători ⁶⁾. Declarăm fără ezitare, că nu putem împărtăși această idee și credem că o asemenea reformă nu ar fi bine venită. Soluțiile sau remediile prea eroice nu sunt întotdeauna cele mai bune. Instituția complectului de șapte judecători a fost adoptată prin chiar legea pentru înființarea Curții de Casație din 12 Ianuarie 1861 (art. 20) și menținută prin legea din 17 August 1864 (art. 7), iar deciziile se dădeau și atunci tot cu *cinci glasuri* (art. 21), ca și astăzi. Deși prin legea din 1905 complectul de judecată a fost redus la cel puțin șase membri, dar de fapt se judeca tot cu complectul de șapte sau chiar de opt membri. Complectul obligator de șapte a fost însă reînființat la 1910, pentru anumite rațiuni superioare de către marele Ministru Toma Stelian, în deplin acord cu avizul Inaltei Curți. Dar și atunci când a funcționat complectul de șase, deciziunile se dădeau tot cu majoritate de *cinci glasuri*.

Așa dar, de când există Curtea de Casație, nu s'a

dat nicio decizie cu mai puțin de cinci glasuri, chiar și atunci când exista complectul de șase. Nu vorbim de complectul chiriilor care a funcționat vremelnic, precum și de cellalt complect prevăzut de legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, și cari aveau o competență limitată la o anumită materie și nu aveau de rezolvat chestiuni de prima importanță ori prea dificile.

Complectul de șapte trebuie păstrat fiindcă constituie principiul de bază al organizației acestei înalte instituțiuni și fără de care ea nu ar mai corespunde adevăratei sale meniri.

Complectul de 7 există în Franța, în Italia și mai în toate țările cu o civilizație mai veche și cu experiență mai multă.

La Casație vin chestiuni mari de principiu cari trebuie rezolvate. Sunt unele chestiuni extrem de dificile. Curtea de Casație judecă actele guvernului... etc., etc. Sunt probleme delicate și complicate de dezlegat. Complectul de 7 oferă o mai bună garanție justițiabilului, orice s'ar zice. Apoi, deciziile date de un complect de șapte se impun cu mai multă autoritate. Spiritul de economie nu trebuie împins prea departe, chiar cu prețul dezorganizării instituțiilor celor mai fundamentale din stat. Complectul de 7, așa dar, nu poate fi stirbit decât în dauna justiției.

Complectul de 5 este la Curtea de Apel. Pare că și un argument de logică ne spune că la Casație nu poate fi același complect de 5, ca la Curtea de Apel.

Cel mult, s'ar putea admite, în mod excepțional, complectul de 5 numai pentru procesele venite în recurs dela tribunal (adică mai mici de 50.000 lei). Dar în cazul acesta este mai preferabil să se dea aceste recursuri în competența Curților de Apel, unde există complectul de 5 și unde justițiabilul ar găsi o judecată mai la îndemână și mai promptă, iar nu cu termenele lungi dela Casație și cari actualmente sunt de 6-7 luni (iar dacă se ține seama că procesul se amână din lipsă de timp, apoi termenul de judecată este în realitate de un an sau și mai mult chiar).

Ne aducem aminte cu toții, când, mai acum câțiva ani, la Curțile de Apel s'a redus complectul de judecată la trei judecători, cari decideau cu majoritate de două glasuri. Dar după un scurt timp de experimentare, a trebuit să se revină *tambour-battant* asupra acestei așa zise reforme, restabilindu-se vechiul complect cu majoritate de trei glasuri.

Cu complectul de 5 la Casație s'ar repeta poate aceeași experiență făcută deja la Curțile de Apel (însă în stil mai mare și cu eventualele erori *iremediabile*, fiind ultima instanță, erori ce ar servi ca directivă de interpretare a legii și pentru celelalte instanțe).

În orice caz, ar fi... un salt în necunoscut.

Nu trebuie să desființăm un sistem de organizare bine chibzuit, a cărui valoare și superioritate au fost experimentate și verificate.

Dacă totuși necesități bugetare inexorabile nu vor îngădui a da o mai bună organizare Curții de Casație și vom fi nevoiți a ne întoarce înapoi cu 30 de ani, revenind la complectul de șase judecători (dar bine înțeles numai ca o măsură cu caracter vremelnic și provizorie — măcar că: *il n'y a que le provisoire qui dure* —), apoi atunci cel puțin să păstrăm majoritatea de *cinci glasuri* cu care să se dea deciziunile Casației. Dar, încă odată, să fim bine înțeleși, complectul de 6 să fie admis, în cazul extrem și numai ca o măsură trecătoare, până la ameliorarea situațiunei financiare a Statului și sub rezerva de a se reveni la complectul de 7, îndată ce ar permite posibilitățile bugetare.

6) Vezi *Universul* din 23 Octomvrie 1936.

Ca măsuri de îndreptare nu pot fi decât: sau să se creieze noi secțiuni, sau să se *degrevaze* Casația.

În împrejurările actuale, însă, când nu se pot creia noi secțiuni și nici nu se poate spori numărul consilierilor din cauza dificultăților de ordin bugetar, deși numărul lor este prea mic față cu cerințele actuale, precum am arătat mai sus, apoi singura soluție nu poate fi decât *degrevarea* Curții de Casație care este supraîncărcată de o sumă de procese de mică importanță, cari epuizează toată ședința de cele mai multe ori și împiedică judecarea proceselor mai importante cari stagnează cu anii la Curtea de Casație.

Dar fiindcă dreptul de recurs nu poate fi suprimat, oricât de neînsemnat ar fi litigiul, din cauză că el este prevăzut prin art. 103 din Constituție, nu rămâne altceva de făcut decât să se dea în competența Curților de Apel, precum este în Ardeal, recursurile venite dela tribunal (adică până până la 50.000 lei), după cum și tribunalele judecă recursurile venite dela judecătorie.

Apoi, dacă este vorba ca aceste recursuri, până la valoarea de 50.000 lei (litigii de competența judecătoriilor de ocol), să fie judecate la Casație de un complet de cinci judecători, precum se preconizează de unii, apoi este mai preferabil ca ele să fie judecate de Curtea de Apel: 1) pentru că e mai la îndemâna justițiabilului, care poate obține acolo un termen de judecată mai scurt decât la Casație și 2) pentru că la Casație riscă să i se amâne procesul din lipsă de timp, iar pe de altă parte provoacă și amânarea altor procese, cari din această cauză nu se pot judeca decât cu mare întârziere; în timp ce la Curtea de Apel nu are acest risc și în orice caz se poate obține un termen mai scurt în caz de amânare. Cu chipul acesta, se va putea judeca toată lumea la timp.

De altfel, așa este în Ardeal, și ar părea oarecum stranie această inegalitate de tratament între justițiabili de dincolo de Carpați și acei din Vechiul Regat, după atâta timp dela unire. Ar fi încă un pas spre unificare.

Din moment ce legiuitorul a acordat această încredere tribunalelor, autorizându-le a judeca recursurile până la 5000 lei, apoi nu vedem pentru ce Curțile de Apel să fie puse mai prejos și să nu li se acorde cel puțin aceeași încredere pentru judecarea unor litigii ceva mai mari.

Sunt recursuri pe cari le judecă actualmente Curtea de Apel, în materie fiscală, mult mai importante decât majoritatea recursurilor venite dela tribunale în materie civilă și comercială, cari actualmente la Casație întârzie judecarea altor procese.

Măcar în mod vremelnic și cu titlu de încercare trebuie adoptată și experimentată această reformă de grabnică necesitate, pentru a se descărca Curtea de Casație de un număr de procese mărunte cari încurcă întreaga activitate a Casației.

Temerea de variație a jurisprudenței este imaginară și deci neîntemeiată, deoarece Curțile de Apel se vor conforma jurisprudenței Casației. Dacă o asemenea temere ar putea fi întru câtva îndreptățită în ce privește recursurile penale date deja la Curtea de Apel, pentru că acele materii nu mai vin la Casație, nu tot așa va fi în materie comercială și civilă, unde Casația va avea prilejul să-și spună mai departe cuvântul, în litigiile mai mari de 50.000 lei cari rămân la Casație, dând astfel norme și directive de interpretare a legii, cărora se vor conforma Curțile de Apel.

În cazul unei eventuale variațiuni de jurisprudență, corectivul ar fi recursul făcut de Procurorul General pentru *unitate de interpretare a legii*.

Iată singura soluție practică și posibilă în împrejurările de azi, pentru a satisface și pe acei cari doresc și preconizează complectul de 5, fără a strica structura organică tradițională a Casației.

Această reformă, chiar dacă ar prezenta oarecare inconveniente, după părerea unora, totuși este mai preferabilă decât situația de acum, care a devenit inextricabilă.

De sigur că idealul ar fi ca toate recursurile să fie judecate numai de Curtea de Casație, chiar și acele pe cari le judecă acum tribunalele ca instanță de recurs. Acest ideal a fost atins odată, dar numai pentru un scurt timp, și anume în anul 1905, când s'a făcut o asemenea încercare prin legea dela 2 Iulie 1905. Atunci s'au dat la Casație și recursurile venite dela judecătoriile de ocol. A trebuit însă să se revină, după un scurt timp, căci Casația s'a văzut împotmolită și înecată de invazia acestor mici dar multe recursuri, din care cauză nu se mai puteau judeca celelalte procese, așa că a trebuit să se dea înapoi la tribunal acele recursuri și astfel a rămas până azi.

Pentru ca Inalta Curte să poată judeca în mod exclusiv toate recursurile, ar trebui să se înființeze secțiuni multe la Casație. Dar dacă nu s'a făcut așa ceva în timpurile bune, acum nu ne putem gândi la o asemenea reformă, ci trebuie din contra să descongionăm cât mai grabnic Curtea de Casație de procesele mărunte, pentru ca să se poată judeca toată lumea fără întârziere.

Legile de organizare se fac în raport cu mijloacele de care dispune statul. Dar dacă reorganizarea Casației nu s'a făcut *atunci când s'a putut face*, iar astăzi, este greu a spori numărul secțiunilor din cauza dificultăților de ordin bugetar, apoi să păstrăm cel puțin Casația așa cum o avem, iar nu să se știrbească, la fiecare ocazie, compunerea și organizarea ei.

Oricâte legi de accelerare s'ar face, ele nu folosesc la nimic, dacă procesele se amână din lipsă de timp. Toate instanțele judecătorești, în special acele din București, sunt supra-încărcate, iar pentru a funcționa în mod normal și satisfăcător, trebuie dublat numărul judecătorilor. Termenele de judecată nu se vor putea scurta atâta timp cât vor fi prea multe procese în raport cu instanțele ce avem, oricât de rapidă și accelerată ar fi procedura ce s'ar organiza, căci totul ar fi zadarnic.

Deși magistrații fac eforturi extraordinare, desfășurând o activitate demnă de toată lauda, totuși justiția este înecată și tardivă, tocmai din această cauză, că sunt prea multe procese în raport cu numărul judecătorilor.

La Curtea de Apel din București s'ar putea transforma Camera de punere sub acuzare în secțiune (a șasea), care să judece recursurile venite dela tribunal.

S'a întârziat prea mult cu reorganizarea Casației pe o bază corespunzătoare cerințelor actuale, și acum iată-ne surprinși de evenimente, când nu se mai poate spori numărul secțiunilor, nici creia noi posturi de consilieri precum este absolută nevoie; dar nici măcar când se întâmplă să fie locuri vacante, ele nu se pot complectea, precum a fost anul trecut, din cauza dificultăților bugetare. Deci, soluția sau remediul nu poate fi altul de cât *DEGREVAREA* Casației, precum am arătat mai sus.

Totuși, nu ne putem opri de a ne exprima speranța, fără însă a ne face iluzii prea mari, că poate cu oarecare bunăvoință s'ar putea găsi, la un buget general de 22 miliarde, mijloacele necesare pentru a se da o organizare așa cum trebuie Curții noastre de Casație (singura pe care o avem pentru toată țara), pentru ca ea

să poată corespunde cu nevoile și cerințele actuale, cari nu mai sunt acele de odinioară, dat fiind rolul important ce are această înaltă instituțiune în stat, mai cu seamă în urma Constituțiunei din 1923.

Sau, poate că prin realizarea de economii în altă parte (la alt capitol) s'ar putea găsi mijloacele necesare.

* * *

Propunem ca recursurile în materie de référé (ordonanțe prezidențiale conform art. 66 bis pr. civ.), venite dela tribunal, să fie date tot la Curtea de Apel, (deși nu sunt prea numeroase), care e mai la îndemâna justițiabililor și unde, deci, s'ar putea judeca mai rapid. Cu judecarea acestor recursuri la Casație s'a întâmplat, în practică, să se tranșeze uneori procesul de fond înaintea référé-ului!!

Propunem, apoi, ca complectul de divergență să fie format din 9 judecători (în loc de 11 cum este astăzi) și să decidă cu majoritate de șase glasuri. De asemenea, la Secțiunile-unite complectul de judecată s'ar putea reduce fără inconvenient la 21 membri, în loc de cel puțin 31 cum este astăzi, adică să fie reprezentată fiecare secțiune prin câte șapte judecători.

Trebue, în fine, să observăm că sistemul a două complete permanente și obligatorii în sânul aceleiași secțiuni are inconvenientul că dă loc la variațiuni de jurisprudență, deoarece se întâmplă uneori ca un complect să nu știe ce a hotărât celălalt complect; mai cu seamă în materiile speciale, cum este, de exemplu, în procesele de contencios administrativ, unde sunt prea multe legi cari se modifică prea des și dau loc la discuții nesfârșite. Trebuie organizat un sistem de informațiune rapidă în sânul Curții, prin aducerea la cunoștință imediat a jurisprudenței, chiar și a celorlalte secțiuni, mai cu seamă că există un text formal de lege, potrivit căruia nu se poate reveni asupra unei jurisprudențe (chiar dată de altă secțiune), în timp de cinci ani, decât cu complectul de divergență.

Permanentizarea consilierilor la secție s'a făcut în 1910 (legea Stelian) cu scopul tocmai de a menține jurisprudența constantă atât de necesară pentru siguranța în relațiunile juridice. Mai înainte de 1910, exista sistemul rotației consilierilor prin tragere la sorti la începutul anului judecătoresc. Așa că, sistemul a două complete în sânul aceleiași secțiuni pare a contraveni scopului urmărit prin permanentizarea secțiunilor și a fixării competenței secțiunilor pe anumite materii.

Poate că ar fi mai bun sistemul cât mai multor secțiuni având competență cât mai specială și mai restrânsă: secțiunea civilă, secțiunea penală, secțiunea de contencios administrativ (dreptul public), secțiunea comercială, secțiunea de executări.

Dar pentru asta trebuie cheltuială și nu e momentul acum.

REMUS C. BENIȘACHE
Consilier la Inalta Curte de Casație

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 23 Iunie 1936

Președenția d-lui S. TIPEI Consilier

Matrona Bocova cu Ilie Zverev

Decizia nr. 818

Uzupfruct. Partajul judiciar al uzupfructului între co-uzupfructuari. Admisibilitate.

Aplicațiunea principiului pus de legiuitor prin art.

728 c. civ., că nimeni nu poate fi obligat să rămână în stare de indiviziune și că orice coerede este liber să ceară oricând împărțirea la succesiuni, — nefiind nicăeri restrânsă numai între coproprietarii de bunuri, și în lipsa unui text formal prohibitiv, nimic nu se opune ca acțiunea pentru ieșirea din indiviziune să fie exercitată de oricine deține chiar un desmembrământ al dreptului de proprietate contra unui deținător de drepturi identice asupra aceluiași lucru.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Matrona Bocova, Eufrosina Comșa, Parascovia Smacov și Eugenia Băluțel, în contra deciziei nr. 304 din 12 Decembrie 1934 a Curții de Apel Chișinău s. I-a:

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că prin cererea înreg. la nr. 36.571 din 1933, reclamantii Ilie și Simeon Sverev au chemat în judecată pe Matrona Bocova, Eufrosina Comșa, Parascovia Smacov și Eugenia Băluțel, pentru partajarea averii imobiliare testată de defunctul Ignat Zverev și cuprinsă în decizia Curții de Apel Chișinău, s. I-a nr. 41 din 7 Martie 1930:

Că Tribunalul Tighina, prin sentința nr. 381 din 1934, a respins acțiunea ca inadmisibilă, dar această soluțiune fiind apelată, Curtea de Apel Chișinău s. I-a, prin deciziunea supusă recursului, a reformat sentința primei instanțe și a admis în principiu cererea de eșire din indiviziune asupra uzupfructului cotei de 100 ha., rămasă neexpropriată din moșia Speia Viișoara;

Că pentru a decide astfel Curtea stabilește în fapt că la 2 Septembrie 1909, Ignat Zverev testează averea sa imobiliară compusă din moșia Speia Viișoara soției sale Parascovia, în uzupfruct stipulând totodată că după moartea acesteia să treacă tot în uzupfruct în părți egale fiului său Ilie Zverev — intimatul de azi — și fiicei sale Matrona Bocova — una din recurente; că, în caz de moarte a lui Ilie Zverev, partea convenită acesteia să treacă tot în uzupfruct copiilor săi, iar după moartea acesteia să treacă tot în uzupfruct copiilor săi, iar după moartea acestora să revină în plină proprietate rudelor sale directe; de asemeni a mai menționat testatorul că în cas de moarte a Matronei Bocova, partea acesteia să treacă în plină proprietate fiicelor sale, Eufrosina Comșa, Parascovia Smacov și Eugenia Băluțel;

Că la 15 Aprilie 1912 Parascovia Zverev încetează din viață și în urma aplicării reformei agrare în Basarabia Comisia Centrală de judecată de pe lângă Casa Noastră n'a rezervat din moșia testată Speia Viișoara decât o singură cotă de 100 ha., pe numele recurentelor Eufrosina Comșa, Parascovia Smacov și Eugenia Băluțel, declarând expropriat tot restul moșiei; că în această situațiune Ilie Zverev intentând acțiune pentru recunoașterea dreptului său, Curtea de Apel Chișinău, s. I-a, prin decizia nr. 41 din 1930, i-a recunoscut dreptul de uzupfruct asupra jumătății din terenul rămas neexpropriat din moșie (compus din cota de 100 ha. teren arabil), care era stăpânit exclusiv de recurente;

Că după aceste stabiliri Curtea ocupându-se de obiecțiunile recurentelor — anume că nu există indiviziune între uzupfructuar și nuzii proprietari, că acțiunea intimatului nu îndeplinește condițiunile legii de accelerare și că recurentele au câștigat proprietatea terenului prin prescripție — le respinge pe toate, motivând că prin acțiunea sa intimatul a cerut eșirea din indiviziune a unor couzupfructuari, iar nu a unui uzupfructuar cu nuzii proprietari, cum afirmă recurentele; că întru cât în vederea cererii sale intimatul s'a întemeiat pe decizia

Curții de Apel nr. 41 din 1930, care stabilește dreptul de uzufructuării indivizi, prin aceasta a stabilit și obiectul cererii; că, deoarece posesiunea exclusivă începută de recurentă în 1921 a fost întreruptă prin acțiunea pornită de intimat în 1929 (pentru recunoașterea dreptului său de uzufruct), nici prescripția achizitivă nu a putut opera;

Că, potrivit art. 728 c. civ., neputând nimeni fi obligat să rămână în coindiviziune și de nicăeri nerezultând că legiuitorul a restrâns exercițiul acțiunii de eșire din indiviziune numai între coproprietari, ea poate fi exercitată de oricine deține chiar un desmembrământ al dreptului de proprietate, cum sunt uzufructuarii și nuzii proprietari;

Că întru cât în speță — conchide Curtea — există o cale de indiviziune între Ilie Zverev și Matrona Bocoș cu privire la uzufructul cotei rămase neexpropriată din moșia Speia Viișoara, cererea de eșire din indiviziune a fost admisă;

Având în vedere că recurenții critică soluțiunea de mai sus a Curții, pretinzând prin motivul I al recursului că numai cu exces de putere și violarea art. 728 c. civ., s'a putut decide eșirea din indiviziune a uzufructuarelor din proces, deoarece legea nu prevede partajarea unui atare drept, ci numai a unei universalități de bunuri succesoriale anume determinate;

Considerând că aplicațiunea principiului pus de legiuitor prin art. 728 c. civ., că nimeni nu poate fi obligat să rămână în stare de indiviziune și că orice coerede este liber să ceară oricând împărțea succesiunii —, nefiind nicăeri restrânsă numai între coproprietarii de bunuri, și, în lipsa unui text formal prohibitiv, neopunându-se nimic ca acțiunea pentru eșirea din indiviziune să fie exercitată de oricine deține chiar un desmembrământ al dreptului de proprietate contra unui deținător de drepturi identice asupra aceluiași lucru, urmează că intimatul (couzufructuar împreună cu recurențele asupra aceleiași moșii, Speia Viișoara) a putut cere și dobândi partajarea acestui drept al său, ceea ce Curtea de fond admitând, n'a violat art. 728 cod. civil citat și n'a comis un exces de putere; că dar motivul I de recurs fiind nefondat și recurențele renunțând a mai susține celelalte motive, recursul cată a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

NOTA. — Decizia sus menționată rezolvă, pe cât știm pentru prima oară la noi, chestiunea posibilității partajului pe cale judecătorească a uzufructului aflat în stare de indiviziune.

Doctrina română nu era favorabilă.

Astfel: *D. Alexandrescu*, în vol. III, pag. 460, Nota 3, scrie:

Textul corespunzător francez presupune că unul din moștenitori s'a folosit de o parte din averea de moștenire în puterea împărțelii folosinței numai, ceea ce se numește partage provisionnel; pe când textul nostru presupune împărțea definitivă a proprietății.

Dar, dacă împărțea folosinței, pe care am văzut că o admite și codul Calimah pentru spre vârstnici (art. 1079), poate să aibă loc printr'o anume convenție, în baza principiului libertății convențiilor (art. 969), legea noastră nu cunoaște împărțea legală a folosinței (le partage provisionnel légal), căci toate textele franceze după care împărțea definitivă, nulă pentru îndeplinirea formelor legale, se consideră ca o împărțea a folosinței, au fost unele modificate iar altele chiar eliminate de legiuitorul nostru, soluție admisă atât de codul italian cât și de cel olandez.

D-l *N. Titulescu* în studiul său, *Impărțea moștenirilor*, pag. 64, afirmă:

II. În dreptul francez trebuie distins între două feluri de împărțea: una definitivă, care pune capăt indiviziunii în privința folosinței și a proprietății în același timp; a'ta de folosință (partage provisionnel), atunci când indiviziunea încetează numai relativ la perceperea veniturilor, iar nu și relativ la proprietate.

Asemenea e de notat, că în Franța sunt cazuri legale de împărțea provizională; astfel, când o împărțea definitivă e anulată, pentru că printre moștenitori se găsea un absent sau un incapabil, și s'a procedat la o împărțea amiabilă în loc de una judecătorească; sau când, sub un regim matrimonial unde soțul n'are decât folosința bunurilor femeii, el a procedat totuși singur la o împărțea definitivă — legea franceză decide că împărțelile săvârșite valorează pentru folosință (Comp. art. 466 în fine, 840 și 818 C. Nap.).

La noi unde texte analoge nu sunt (ci numai urmele sistemului francez, ca, spre exemplu, vorba: definitive, din art. 749 c. civ.), împărțelile citate ar fi nule. Cu toate acestea s'ar putea stipula și la noi o împărțea convențională de folosință și să observăm că ea ar putea fi de o utilitate reală, mai ales când i s'ar alătura un pact de rămânere în indiviziune.

În tratatul de drept civil român de *C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu și Al. Băicoianu*, vol. III, pag. 535, se afirmă de asemenea:

că în dreptul nostru civil nu se poate vorbi de o altă clasificare a partajului, după cum ar fi sau nu definitiv înfăptuit. În Franța, pe lângă partajul definitiv, în urma căruia starea de indiviziune încetează cu desăvârșire și drepturile fiecărui coproprietar se lămuresc definitiv, există și o altă varietate de partaj, numit „provisionnel”. Acest partaj are de scop împărțea folosinței bunurilor indivize; fiecare coproprietar dobândește definitiv fructele și veniturile bunurilor ce-i sunt atribuite, însă această atribuțiune este numai provizorie și este relativă numai la posesiune; proprietatea rămâne indiviză până la efectuarea partajului definitiv.

În lipsa textelor, cari în dreptul francez, vorbesc de un partaj al folosinței (art. 466, 818 și 840 c. civ. fr.), trebuie să decidem că în dreptul român, un asemenea partaj n'ar avea ființă legală (Trib. Bacău, 25 Noembrie 1907, *Dreptul* 1908, n. 28, p. 222). Nimic însă nu împiedică pe coproprietari să stipuleze înfăptuirea unui partaj al folosinței. Această învoială trebuie însă să se alătore unei prealabile convențiuni de a rămâne în indiviziune, conform art. 728.

Aceste argumente: nereproducerea textelor franceze și dificultatea practică a partajului uzufructului în cazul în care, nefiind posibil în natură, ar urma să se facă prin licitație, nu au părut însă atât de determinante Supremei noastre Instanțe, încât să poată fi opuse principiului pus de art. 728 c. civ. al libertății oricui e în stare de indiviziune de a cere partajul.

Necesitatea împărțelii judiciare a uzufructului se va pune de sigur rar în viața practică și posibilitatea partajului în natură sau prin atribuție a fructelor civile sau naturale, va ușura de cele mai multe ori sarcina justiției.

ALEX. VELESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 6 Iulie 1936

Preșidenția d-lui **D. VOLANSCHI**, Prim-președinte

Gh. Marinchescu cu Ion. I. Popescu

Decizia nr. 886 Dosar nr. 353/936

Legea conversiunii. Vânzarea imobilului de către debitor. Dacă prețul vânzării va putea fi distribuit tu-

turor creditorilor debitorului, deci și creditorilor cari nu au acceptat conversiunea. Soluțiune afirmativă. Art. 16 și 27 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Art. 27 din legea reglementării datoriilor agricole și urbane din 1934 recunoaște debitorilor intrați în conversiune facultatea de a putea vinde și înainte de expirarea termenului de aplicare a legii, imobilele ce le aparțin și cari prin mențiunea făcută de creditori, conform art. 26, sunt lovite de indisponibilitate pe tot acest interval de timp. Deși legiuitorul recunoaște debitorilor această facultate, însă nu lasă prețul vânzării la dispoziția lor și nici dispune consemnarea lui, ci dispune distribuirea lui între creditorii debitorului vânzător.

Această distribuție, potrivit art. 16 și 27 din lege, se face de tribunal nu numai creditorilor cari au primit lichidarea instituită de lege ci și celor cari nu au acceptat-o.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică.

Curtea.

Asupra divergenței de față, ivită în recursul făcut de Gh. Marinescu în contra deciziei nr. 16 din 1936 a Curții de Apel București s. V-a :

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că intimatul Ion Popescu, debitor beneficiind de conversiune, obținând dela Tribunalul Ilfov autorizația de a vinde un imobil al său din București asupra căruia creditorii au făcut mențiunea prevăzută de art. 26, vânzarea autorizată s'a efectuat, iar cumpărătorii au consemnat prețul de lei 685.023, depunând recipisele la tribunal;

Că, posterior intimatul a cerut tribunalului să-i elibereze prețul consemnat, întru cât a achitat pe toți debitorii cari au acceptat conversiunea; că, la această cerere s'a făcut contestație de către Gh. Marinescu, creditor cu suma de 228.486 lei capital și procente și care nu a acceptat conversiunea cerută de intimat, iar tribunalul, statuând asupra acestei contestații, hotărăște că recurentul neacceptând conversiunea, nu poate pretinde, potrivit art. 40, timp de 10 ani cât ține moratoriul, decât numai dobânda de 1% la creanța sa și în consecință dispune ca suma de 228.484 lei să se consemneze la dispoziția lui, pentru ca să li se elibereze peste 10 ani, iar până atunci să i se achite conform art. 43 numai dobânda de 1% anual;

În contra acestei hotărâri ambele părți au declarat apel, iar Curtea din București, prin decizia dedusă în recurs, a admis apelul debitorului Ion Popescu și a dispus să i se elibereze lui toată suma rezultată din vânzarea imobilului și a respins apelul creditorului Gh. Marinescu;

Că, pentru a decide astfel Curtea de fond motivează că legea din 1934 acordă debitorilor cari au cerut conversiunea, prin art. 42, 43 și 44, un termen de grație de 10 ani, eventual de 15 ani, față de creditorii cari n'au acceptat lichidarea și nu pune la dispoziția acestor creditori, pe tot intervalul sus arătat, altă puțință de urmărire decât asupra fructelor averii debitorului pentru dobânzile restante, deci în tot acest interval nu poate fi vorba de o măsură de executare asupra fondului averii debitorului, sau de recuperarea capitalului împrumutat, ca atare, zice Curtea, măsura tribunalului de a se retine fondul debitorului și care nu este decât o măsură de urmărire, nu-și poate avea locul, fiind aplicată în afară de text asupra fondului

averii, nu asupra fructelor și pentru realizarea capitalului, nu a procentelor;

Că, adaoză Curtea, dreptul pentru creditor de a reclama plata în termenul de grație nu s'ar putea deschide pentru el, decât numai în cazul decăderii debitorului din termenul de grație și în speță nu poate fi vorba de decădere prin insolabilitatea debitorului, căci însuși creditorul recunoaște că și după achitarea celorlalte datorii, rămâne gaj suficient și pentru creanța sa;

Că, o astfel de decădere pentru creditori nu rezultă nici din art. 27, întru cât acest text vorbind de alocarea provizorie și pentru cei fără titlu executoriu nu a putut avea în vedere decât pe creditorii cari au acceptat lichidarea și ale căror creante se pot lichida cel puțin parțial, nu și pe creditorii cari n'au acceptat lichidarea, cari sunt strelni de executare și de realizarea creanțelor, ei aflându-se în moratoriu, iar debitorul neavând interes să ceară o lichidare grabnică pentru a îndestula integral pe acești creditori, față de cari legea îl apără;

Că, obligația de plată imediată pentru debitor și deci decădere a lui din termenul de grație, nu se poate deduce nici din dispozițiunile art. 16, deoarece acest text se referă la urmărirea sumelor rămase de plată în urma reducerii și acest drept este acordat creditorilor ca o decădere pentru debitor rezultată din neplata la timp a ratelor și deci când art. 15 edictează decădere ce o prevede, ceilalți creditori despre cari vorbește acest text, sunt creditorii intrați și ei în aranjament și cari au și ei de primit rate la termenele fixate, nu și cei neacceptanți îndepărtați de lege și despre cari nu se poate vorbi decât după expirarea moratoriului prescris împotriva lor; că, dacă în art. 16 ar fi vizați și ei, legiuitorul s'a preocupat aici de cazul ce se va ivi mai târziu, după expirarea moratoriului și astfel pot să urmărească și ei plata datoriei, căci numai la expirarea moratoriului ei pot veni în concurență cu creditorii cu creanțe reduse, până atunci creanțele lor neputând fi scoase la iveală, ele nefiind exigibile;

Că deci, conchide Curtea, singurul drept pe care îl are recurentul Marinescu este de a urmări fructele averii debitorului atunci când nu i s'a plătit dobânda; or în speță i-a fost plătită. În ce privește capitalul împrumutat, el nu are dreptul să-l pretindă decât la expirarea moratoriului și ca atare dânsul nu se poate opune ca prețul vânzării imobilului să se libereze de debitorului intimat;

Având în vedere că creditorul Gh. Marinescu introducând recurs în contra acestei deciziuni a formulat un singur motiv de casare asupra căruia s'a ivit în ședința dela 20 Mai 1936, divergența dedusă astăzi înaintea acestui complet.

Văzând motivul de casare astfel formulat :

Exces de putere și violarea art. 27 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole din 1934.

Oner. Curte de apel comite un exces de putere și violează art. 27 din legea conversiunii din 1934 atunci când dispune eliberarea sumei de 226.486 lei în primirea d-lui Ion Popescu, respingând cererea mea de eliberare, deoarece art. 27 în alin. 5 nu face nicio deosebire între creditorii acceptanți și cei neacceptanți ai legii conversiunii, dispunând din contră că sumele plătibile la facerea actelor vor fi distribuite după procedura dreptului comun creditorilor declarați sau intervenienți în proporție cu creanța fiecăruia conform rangului ei și pentru întreaga creanță rămasă de plată. Or, printre creditorii declarați ai d-lui Ion Popescu figurez și eu cu suma de 150.000 lei plus procente dela 31 Ianuarie 1930, adică în total lei 226.486,

astfel că suma consemnată de prima instanță urma să mi se elibereze mie iar nu d-lui Ion Popescu.

În spiritul concursului tuturor creditorilor unui debitor conversionist este și dispozițiunea art. 16 din legea conversiunii, care în aliniatul prim arată că în cazul unei adjudecări definitive a vreunui bun imobiliar conversionist, concursul creditorilor va cuprinde și pe creditorii prevăzuți la cap. III, precum și pe cei exceptați, iar alin. ultim din art. 16 prevede că aceste dispozițiuni se aplică și tablourilor de distribuție prevăzute de art. 24 și 27 din lege, precum și la orice altă distribuție de sume provenind din urmărirea averii debitorului.

Din cele de mai sus rezultă cu prisosință că legiuitorul din 1934 atunci când a tratat despre distribuția sumelor de bani rezultate dintr-o vânzare silită, voluntară sau orice altă înstrinare sau urmărire a averii debitorului a dispus concursul tuturor creditorilor debitorului conversionist, indiferent dacă acești debitori sunt acceptanți, exceptați sau neacceptanți. Această măsură este și în concordanță cu spiritul legii conversiunii care prevede o lichidare cât mai grabnică a datoritiilor anterioare lui 18 Decembrie 1931.

Onor. Curte de fond, atunci când îmi respinge cererea mea, comite un exces de putere și violează dispozițiunile art. 27 din legea conversiunii, interpretând greșit dispozițiunile art. 43 din lege, care prevede moratoriul de 10 ani pentru creditorii neacceptanți numai în ipoteza — logică de altfel — când debitorul își execută obligațiile sale prin ratele prevăzute de legea conversiunii. Art. 43 nu se poate aplica în cazul concursurilor de creditori, deoarece textul art. 16 prevede contrariu.

Considerând că prin art. 27 legiuitorul din 1934 recunoaște debitorilor intrați în conversiune facultatea de a putea vinde și înainte de expirarea termenului de aplicare a legii, imobilele ce le aparțin și cari prin mențiunea făcută de creditori, conform art. 23, sunt lovite de indisponibilitate pe tot acest interval de timp.

Că, deși legiuitorul recunoaște debitorilor această facultate, el însă nu lasă prețul vânzării la dispoziția zișilor debitori și nici nu dispune consemnarea lui până la expirarea moratoriului de 10 ani, ci prevede distribuția lui între creditorii debitorului vânzător.

Că, potrivit art. 16 și 27 care reglementează materia, această distribuție se face de tribunal cu concursul tuturor creditorilor vânzătorului, deci nu numai a celor cari au primit lichidarea instituită de lege, ci și a celor neacceptanți; aceasta rezultă neîndoios din cuprinsul art. 27 care prevede categoric că, sumele plătibile la facerea actului vor fi depuse la tribunal și distribuite după procedura dreptului comun creditorilor declarați, fără a exclude pe vreunii din ei, — iar în rândul creditorilor declarați au a fi considerați și cei care au fost cuprinși în cererea de lichidare introdusă de debitori, dar posterior nu au primit aranjamentul; că, aceasta mai rezultă și din dispozițiunile art. 16, aplicabile conform ultimului său aliniat și la vânzările voluntare făcute potrivit art. 27, întru cât după dispozițiunile acestui text, creditorii cu creanțele reduse în baza legii vin în concurs cu cei neîntrând în prevederile ei, cum și cu cei trecuți la cap. III, capitol care se referă la creditorii neacceptanți, astfel că textul art. 16 îi prevede și pe acești creditori, iar deosebirea pe care o face între dânsii și celelalte categorii de creditori acolo arătate, are în vedere numai cotele ce le atribuie;

Că dar, pentru cazul când debitorul a uzat de facultatea pe care legea lichidării i-o acordă prin art. 27, raporturile dintre dânsul și creditorii neacceptanți nu mai sunt cele reglementate de dispozițiunile generale de sub cap. III al legii (art. 42 și urm.), ci cele speciale de sub art. 16 și 27; că, drepturile recunoscute debitori-

lor neacceptanți de a participa în aceste cazuri la distribuția prețului vânzării fiind o consecință a avantajului acordat debitorilor de a putea vinde la momentul considerat de dânsii ca oportun imobilele lor lovite de indisponibilitate, deci nu o consecință a vreunei decăderi edictate contra debitorilor cari nu și-au îndeplinit obligațiunile lor, nici principiile fixate de lege pentru cazul decăderii debitorilor din beneficiul termenelor etc., nu și au aplicațiunea în speță;

Că astfel fiind, numai cu violarea art. 16 și 27 din legea lichidării datoritiilor, și prin exces de putere, Curtea de fond a putut respinge apelul recurentului, astfel că recursul devenind fondat, se admite, trimițându-se pricina spre o nouă judecată.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 15 Iunie 1936

Președinția d-lui TH. RADU Consilier

Nathan Pedvisocar și a. cu Ametie Neithard

Decizia nr. 1111 Dosar nr. 2918/933

Execuție silită. Adjudecarea imobilului nu pe prețul rezultat din scăderile legale, ci pe cel oferit de creditoare. Constitue o violare a legii. Art. 4, 6, 7 și 8 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni de execuție silită din 11 Iunie 1930.

Din combinarea art. 8 cu art. 4, 6 și 7 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni din execuția silită din 11 Iunie 1930 (legea Iunian) rezultă că în cazul când nu s'a prezentat concurenți cari să ofere un preț mai mare decât acel fixat prin art. 4 combinat cu art. 6 și 7 din lege, adică cel fixat prin încheierea tribunalului pe baza experuzelor făcute și reduse cu 25% și 10% la primul și al doilea termen de vânzare, adjudecarea nu se va putea face la noul termen ce se va fixa asupra creditorului, decât pe prețul al cărui quantum se fixează prin art. 7.

Această interpretare este în concordanță cu întreaga economie a legii de a veni în ajutorul debitorului urmărit, evitând achiziționarea imobilelor pe un preț cu mult inferior valorii reale de către creditorii lor, cari plătesc cu titlurile lor.

Prin urmare instanța de fond adjudecând imobilul creditoarei la prețul oferit de ea de 1.000.000 în loc de 4.874.475 lei cât rezultă în urma scăderilor făcute, a violat textele de lege citate.

Curtea,

Asupra recursurilor introduse de Nathan Pedvisocar și Gheorghe Nutzescu contra ordonanței de adjudecare nr. 3104 din 1933 a Trib. Ilfov s. Notariat :

Văzând motivele de casare astfel formulate (în primul recurs) :

1. Violarea art. 8 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită din 11 Iulie 1930.

Legiuitorul a stabilit prin art. 8 din legea din 11 Iulie 1930, că în legiuirile cari admit adjudecarea bunului urmărit asupra creditorului, în cazul când nu s'a oferit un preț mai mare, decât cel fixat prin art. 7, adjudecarea nu se va putea face asupra acestuia decât pe prețul al cărui quantum se fixează de acel articol. Iar în art. 7 se prevede că dacă la primul termen nu s'a obținut prețul dela care încep strigările, se va face o nouă scădere de 10%, iar licitația va continua conform regulilor procedurale.

În acest mod, legiuitorul, voind să protejeze pe debitorul ur-

mărit față de un creditor de rea credință, care oricând poate achiziționa bunul debitorului pe un preț derizoriu, plătină cu titlul său, și apoi continuând executarea în altă avere a debitorului, care astfel este expus cupidității creditorului său, a înțeles să îngrădească dreptul de a cumpăra al creditorului urmărit, stabilind pentru dânsul, un preț minimal, preț care precum am arătat este valoarea imobilului fixată de tribunal din care se scade succesiv 25% și 10%.

Astfel, creditorul are posibilitatea de a cumpăra bunul urmărit, pentru care el nu plătește efectiv, ci cu titlul său, iar debitorul este urmărit de un creditor de rea credință. Tribunalul nu poate trece peste dispozițiile acestei legi, care este de ordine publică, la care nici părțile nu pot renunța conform art. 14 din lege, și este obligat a le ridica din oficiu în apărarea debitorului, care constrâns la un moment dat, ar putea fi determinat să renunțe la ele, bine înțeles în dauna sa.

Așa dar, tribunalul, adjudecând imobilul pe un preț inferior celui minimal, a violat dispoziția art. 8 din legea din 11 Iulie 1930.

2. Omissione esențială, eroare grosieră de fapt.

Incidentul referitor la prețul adjudecării nu a fost soluționat de onoratul tribunal, care prin jurnalul din 1 Februarie 1933, afirmă că ar fi rezolvat incidentul prin jurnalul din 23 Ianuarie 1933. La termenul de 23 Ianuarie 1933, tribunalul prin jurnalul dat, afirmă că prețul oferit de către creditoare este real, deoarece scăderile de 25% și 10% fuseseră efectuate fără a se găsi cumpărători și deci faptul că imobilul ar avea o valoare mult mai mare după cum susțineam eu, nu are nicio importanță deoarece tribunalul apreciază prețul oferit ca fiind serios.

Totodată mai afirmă că vânzarea are loc conform procedurii civile. La termenul de 23 Ianuarie 1933, eu nu ridicasem incidentul referitor la preț, întemeiat pe dispozițiile art. 8 ci făcusem o obiecțiune referindu-mă la valoarea imobilului, care este mult mai mare față cu prețul oferit.

Nici nu puteam ridica incidentul referitor la art. 8, deoarece el ar fi fost prematur. În adevăr, incidentele referitoare la preț au a se ridica atunci când prețul este definitiv fixat, căci numai atunci poate fi discutat prețul. Până la terminarea supra licitației bunul este pus în licitație și prețul vânzării este susceptibil de variațiuni. În momentul când supralicitația s'a închis și prețul a fost definitiv fixat, el poate fi discutat.

Astfel am și procedat, ridicând incidentul după terminarea strigărilor supralicitației, când prețul vânzării fusese definitiv fixat. În consecință prin jurnalul din 23 Ianuarie nu s'a rezolvit incidentul pentru simplul motiv că nu fusese ridicat. Acest fapt reese chiar din jurnalul tribunalului dela acea dată.

Incidentul a fost ridicat prima oară la 1 Februarie 1933, când precum am arătat, nu a fost rezolvat. Tribunalul comite deci o omisiune esențială, deoarece nu se pronunță asupra incidentului, precum mai face o eroare grosieră de fapt când afirmă că ar fi rezolvat acest incident la un termen precedent când nici nu-l ridicasem.

In subsidiar,

3. Violarea art. 7 și 8 din legea din 11 Iulie 1930, nemotivare și greșită interpretare. La termenul de licitație din 23 Ianuarie 1933, când a avut loc adjudecarea provizorie, tribunalul, prin jurnalul nr. 1434 din aceeași zi, afirmă că, deoarece au trecut cele 2 termene prevăzute de art. 6 și 7 din lege, urmează că la cel de al 3-lea termen din aceeași zi vânzarea s'a aibă loc conform procedurii civile. Aceasta ca răspuns la obiecțiunea făcută de mine că prețul adjudecării este prea mic față de valoarea imobilului, ceea ce se constată și din valoarea fixată de tribunal conform legii Iunian.

Dacă această afirmațiune a tribunalului ar putea fi privită, prin imposibil, ca o rezolvare a incidentului pe care l-am ridicat la termenul următor dela 1 Februarie 1933, socotim în acest caz că tribunalul a violat dispozițiile art. 7 și 8 din legea din 11 Iulie 1930, dându-le o greșită interpretare și nemotivând cu

nimic această afirmațiune pură și simplă. Menținem în acest caz, toată argumentarea dezvoltată la motivele de recurs precedente și ne permitem a mai adăuga că în niciun caz legiuitorul nu a înțeles să permită creditorului urmărit să-și apropie bunul urmărit decât cu prețul minimal arătat mai sus bine înțeles numai atunci când cumpără cu titlul său.

Faptul că legiuitorul a prevăzut în art. 7 că după cele 2 scăderi, licitația va continua potrivit regulilor procedurale în vigoare, nu înseamnă că dispoziția art. 8 care urmează, nu mai ființează. Orice text de lege trebuie primit astfel încât el să aibă un sens. Or, dacă am admite că prin termenii art. 7 sus citat ar urma ca și creditorul urmărit să cumpere cu orice preț în baza titlului său, atunci dispoziția art. 8 atât de categorică ar rămâne fără valoare, ceea ce nu se poate concepe.

Dispozițiunile procedurale sunt de strictă interpretare iar execuția creată de art. 8 în favoarea debitorului, nu este suprimată în mod expres de nicio altă dispoziție din lege.

Astfel că oricare ar fi regulele procedurale ce s'ar aplica în vânzarea silită dispoziția art. 8 nu poate fi înlăturată și ea urmează a-și produce efectele sale totdeauna.

Văzând și motivul al V-lea de casare din recursul introdus de Inginer Gheorghe Nutescu în calitate de creditor urmărit.

V. Violarea art. 7 și 8 din legea Iunian pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită din 11 Iulie 1930 și greșită interpretare a acestor texte.

Tribunalul Notarial Ilfov printr'un jurnal al său a fixat valoarea imobilului urmărit la suma de 2.777.600 lei textelor art. 6, 7 și 8 ale legii Iunian, la I-a licitație 25% mai puțin din această sumă, adică dela 2.083.250 lei I-a licitație mai scăzându-se încă 10% din această sumă încep dela 1.874.925 lei, care este și prețul cu care se poate adjuceca asupra creditorului, în cazul când nici un concurent, sau care să dea mai mult decât el.

Litera legii este categorică, iar spiritul legiuitorului clar și incontestabil că, spre a înlătura rapacitatea creditorului de a cumpăra pe un preț derizoriu bunul debitorului său, a stabilit un preț minimal cu 25% și 10% mai puțin din valoarea legală fixată de tribunal prin jurnalul său. Spre a apăra efectiv pe debitor, care constrâns într'un moment dat, ar putea fi silit să renunțe la protecția legii, bine înțeles în dauna sa, legiuitorul prin textul art. 14 imprimă legii caracterul de ordine publică legală, în sensul că nu se poate renunța la dispozițiunile sale.

Faptul că legiuitorul a prevăzut în art. 7 că, după cele două strigări, licitația va continua potrivit regulilor procedurale în vigoare, nu înseamnă că dispozițiunile art. 8, care urmează nu rămân totuși în vigoare. Orice text de lege trebuie primit așa fel, încât el să aibă un sens. Or dacă am admite că prin termenii art. 7 mai sus citați, ar putea ca și creditorul urmărit să cumpere cu orice preț, în baza titlului său, atunci dispozițiunile art. 8, atât de categorice ar rămâne fără valoare, ceea ce nu se poate concepe. Dispozițiunile procedurale, oricare ar fi ele, sunt de strictă interpretare, iar excepția creată de art. 8 în favoarea debitorului, nu poate fi înlăturată decât în mod expres prin altă lege altfel ea urmând a-și produce efectele sale totdeauna.

Așa dar tribunalul adjudecând totuși imobilul urmărit asupra însăși creditoarei Amelie Neithard cu suma de 1.000.000 lei, în loc de 1.874.925 lei, a violat dispozițiunile art. 8 din legea Iunian din 11 Iulie 1930, dând o greșită interpretare dispozițiunilor art. 7 și 8 din lege. Pentru aceleași motive declar că fac recurs și în contra jurnalului cu nr. 1434 din 23 Ianuarie 1933 și nr. 2258 din 1 Februarie 1933, cuprinse de altfel și menționate în ordonanța de adjudecare.

Pentru toate aceste motive, vă rog să binevoiți a-mi admite

recursul de față, casând ordonanța de adjudecare nr. 3.104/933 a Tribunalului Notariat Ilfov și acordându-mi însemnate cheltuieli de judecată și onorariu de avocat.

Având în vedere că din ordonanța de adjudecare supusă recursului rezultă că intimata creditoare urmărirea Neithard, prin procuratorul său avocat Marco Brociner, a cerut Tribunalului Ilfov s. Not. scoaterea în vânzare prin licitație publică a imobilului din București, str. Traian nr. 37, fost 25, fost 126, avere a recurentului debitor urmărit Nathan Pedvisocar, spre a se despăgubi de suma de 800.000 lei capital cu dobânzi în sumă de 105.000 lei, cum și 30% procente anuale dela 3 Martie 1929 până la achitare, plus 60.000 lei onorariu de avocat, deosebit cheltuieli de urmărire cât are să primească în virtutea actului de ipotecă înscris la nr. 3064 din 1927 investit cu formula executorie.

Că la dosarul de urmărire al acestei creditoare s'a dispus conaxarea și a dosarelor de urmărire nr. 25.267 din 1928 și nr. 883 din 1932 ale creditorilor urmăritori Inginer Gheorghe Nutzeșcu și G. I. Duqué;

Că după mai multe termene, intervenind legea pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la execuția silită din 11 Iunie 1930, s'a cerut atât de către debitor cât și de creditoarea Amelia Neithard, în baza art. 2 din legea citată, efectuarea unei expertize întru cât creditoarea nu a acceptat evaluarea făcută de debitor gășind-o exagerată;

Că prin jurnalul din 24 August 1930 s'a și numit expert care a evaluat imobilul la suma de 2.777.000 lei, cerându-se de ambele părți efectuarea unei contra-expertize, tribunalul, prin jurnalul din 12 Noembrie 1930, a numit trei experți, însă părțile, nedepunând onorariul, ce se fixase acestora, au fost declarate decăzute în cererea de expertiză (încheierea din 5 Februarie 1933) potrivit dispozițiunilor art. 3 din lege;

Că tribunalul procedând, în urmă, la fixarea valorii imobilului, conform prevederilor art. 4 din lege, a dispus în sensul raportului de expertiză, efectuată în cauză menținând evaluarea de 2.777.000 lei;

Că la termenele de vânzare fixate neivindu-se cum-părători prețul de vânzare, astfel fixat, a suferit scăderile prevăzute prin art. 6 și 7 din lege, mai întâi de 25% și în urmă de 10%, iar la cel de al treilea termen, fixat la cererea creditoarei Amelia Neithard, aceasta prin procuratorul său, a oferit pentru imobilul în chestiune, la a treia și ultima strigare lei 1.000.000; Tribunalul, cu toată obiecțiunea ridicată de recurentul debitor că valoarea imobilului este mult mai mare decât prețul oferit „constatându-se aceasta chiar din evaluarea făcută conform legii Junian”, a adjudecat în mod provizoriu imobilul asupra intimătei Amelia Neithard pe prețul oferit, motivând că decădere scăderile de 25% și 10% fuseseră efectuate urmează să se aplice dispozițiunile procedurii civile, în care caz instanța de urmărire poate aprecia în mod suveran;

Având în vedere că la termenul fixat pentru supra-licitație — când de asemeni nu s'au prezentat concurenți — procuratorul debitorului urmărit, mai înainte de a se face adjudecarea definitivă a ridicat din nou obiecțiunea că nu se poate face adjudecarea definitivă asupra intimătei, deoarece aceasta, fiind totodată și creditoare urmăritoare — care plătește cu titlul său prețul vânzării — nu poate achiziționa imobilul urmărit decât la prețul indicat de art. 8 din legea din 11 Iunie 1930, adică acel rezultat din scăderile de 25%

și 10% făcute asupra evaluării din încheierea tribunalului, dată potrivit art. 4 din lege;

Având în vedere însă, că tribunalul a adjudecat în mod definitiv imobilul asupra creditoarei Amelia Neithard pe preț de 1.000.000, în loc de 1.874.475 lei cât rezultă în urma scăderilor arătate;

Considerând că din art. 8 combinat cu art. 4, 6 și 7 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni din execuția silită din 11 Iunie 1930, rezultă că în cazul când nu s'au prezentat concurenți, cari să ofere un preț mai mare decât acel fixat prin art. 4 comb. cu art. 6 și 7 din lege — adică acel fixat prin încheierea tribunalului (art. 4) pe baza expertizelor făcute și reduse cu 25% și 10% la primul și al doilea termen de vânzare — adjudecarea nu se va putea face, la noul termen ce se va fixa, asupra creditorului „decât pe prețul al cărui quantum se fixează prin art. 7”;

Că această interpretare este în concordanță cu întreaga economie a acestei legi legiuitorul venind în ajutorul debitorului urmărit, spre a evita achiziționarea imobilelor pe un preț cu mult inferior valorii reale de către creditorii, cari plătesc cu titlurile lor;

Considerând că astfel fiind, cum din cele mai sus expuse rezultă că instanța de fond a făcut o greșită aplicațiune a textelor de lege arătate, motivele de casare din primul recurs precum și motivul V de casare din al 2-lea recurs sunt întemeiate devenind inutil a se mai discuta și celelalte motive de casare; în consecință ambele recursuri urmează a se admite, a se casa ordonanța de adjudecare nr. 3104 din 1933 a Tribunalului Ilfov s. Not., dispunându-se trimiterea cauzei la aceeași instanță, spre a se proceda din nou la vânzare conform dispozițiunilor legii;

Pentru aceste motive Curtea admite recursurile, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 24 Iunie 1936

Presedinția d-lui STELIAN BONEA Consilier

Pyrit Soc. An. minieră cu Ministerul Industriei și a.

Dec. nr. 126 Dosar nr 1227/935

Legea minelor. Cerere de validare minieră. Perimare. Perimarea cerută oral de delegatul Ministerului de Industrie și Comerț. Admiterea de către instanța de fond. Ilegalitate. Art. 241 alin. ultim din legea minelor și art. 257 pr. civ.

1. — *Legiuitorul din 1929 pentru a da efect dispozițiunilor art. 241 alin. ult. din legea minelor și în scop de unificare a dispozițiunilor în materie de perimare a întrebuițat termenul „conform procedurii civile”, înțelegând prin aceasta art. 257 din procedura civilă din Vechiul Regat care reglementează instituția perimării și stabilește toate normele procedurale în materie.*

2. — *Conform art. 257 pr. civ. partea care invoacă perimarea trebuie să facă o cerere către instanță, va dovedi plata taxei de citații, iar judecătorul primind cererea va ordona de urgență constatarea de fapt a tuturor actelor de procedură ale pricinii, va citi părțile, le va asculta și se va pronunța asupra cererei de perimare printr'o hotărâre susceptibilă de a fi atacată cu recurs.*

Prin urmare, instanța de fond admitând o cerere de perimare făcută oral în cursul instanței de către primul procuror în calitate de delegat al Ministerului de Industrie și Comerț și pronunțând perimarea cererei de validare a recurenței a violat art. 241 alin. ultim din legea minelor și 257 pr. civ.

Asupra recursului făcut de P. S. Soc. An. Rom. Minieră din București, în contra hotărârii Comisiunii pentru recunoașterea și validarea drepturilor miniere de pe lângă Tribunalul Hunedoara, pronunțată în ziua de 10 Februarie 1933. Dos. nr. 4820 C. I. 4820/3 1928.:

Văzând motivul de casare astfel formulat :

Exces de putere. Violarea art. 257 pr. civ., art. 241 din legea minelor, art. 34 din regulamentul pentru recunoașterea și validarea drepturilor miniere câștigate cu nr. 3905 din 27 Noembrie 1930, publicată în Mon. Oficial nr. 278 din 8 Dec. 1930, lipsă de bază legală.

Având în vedere că prin motivul de casare, recurența susține că întru cât instanța de fond s'a desezinat de judecarea cererii de validare minieră, pe baza unui incident ridicat oral în ședință, de către reprezentantul Ministerului de Industrie și Comerț și ca consecință a declarat perimată cererea de validare, prin aceasta a comis exces de putere și a violat art. 257 pr. civ. din Vechiul Regat, art. 241 din legea minelor și art. 34 din regulamentul pentru recunoașterea și validarea drepturilor miniere, pronunțând o hotărâre lipsită de bază legală, prin aceea că potrivit textelor menționate, perimarea unei cereri de validare minieră nu poate fi pronunțată numai în baza unei cereri orale, făcută în ședință din partea adversă, fără a se fi introdus în prealabil, cererea scrisă de perimare, formulată de partea interesată, după trecerea a doi ani de nelucrare, însă mai înainte de a fi intervenit în cauză vreun act întrerupător de perimare;

Având în vedere că din hotărârea atacată cu recurs se constată că la termenul fixat pentru judecarea cererii de validare minieră, care formează obiectul dosarului de față, primul procuror al Trib. Hunedoara în calitate de delegat al Ministerului de Industrie și Comerț, a cerut instanței de judecată, în baza art. 241 alin. ultim din legea minelor, să se declare perimată cererea de validare întru cât a fost lăsată în nelucrare timp de doi ani;

Că instanța de fond față de această cerere, examinând actele și lucrările dosarului și constatând că a facerea a fost scoasă de pe rol, la data de 18 Octombrie 1929 și că noua petițiune a reclamantei prin care cerea să se repună cauza pe rol, a fost introdusă la data de 23 Iunie 1932, deci după trecerea a doi ani dela scoaterea cauzei de pe rol, a admis cererea formulată oral de către reprezentantul ministerului și a declarat perimată cererea de validare minieră a reclamatei.

Considerând că legea minelor din 1929, întocmind — potrivit prevederilor Constituției — noul regim privitor la bunurile miniere de orice natură precum și la modul și condițiunile de punerea lor în valoare, a instituit instanțe speciale de judecată, și norme de procedură, cu caracter de unificare, dispunând prin art. 276 că toate legile, regulamentele, deciziunile, etc., în vigoare pe teritoriul României, cari sunt contrarii legii, sunt desființate;

Că prin art. 241 alin. ultim se prevede că cererile de validare, apelurile și recursurile în materie de validare, pot fi perimate, conform procedurii civile, la cererea părții interesate, dacă au fost lăsate în nelucrare timp de doi ani;

Considerând că din dispozițiunile acestui text, rezultă că perimarea unei instanțe de validare, întemeiată pe prezumția abandonării instanței, nu se operează de drept, ci trebuie cerută de partea intere-

sată după expirarea a doi ani de nelucrare și aceasta mai înainte de redeschiderea procedurii, căci altfel, instanța începută de cealaltă parte și presupusă a fi lăsată de ea în părăsire, poate fi releschisă oricând, atâta timp cât dreptul în sine nu este prescris;

Considerând că legiuitorul din 1929 a fost în măsură să cunoască, că pe întreg teritoriul țării, privitor la instituirea perimării, există un sistem procedural fundamental deosebit între procedura civilă a Vechiului Regat și care reglementează perimarea cu dispozițiuni procedurale complete și între procedura civilă din Ardeal în care, prin art. 446, se prevede stingerea procesului, însă aceasta — spre deosebire de Vechiul Regat — se operează de drept, prin trecerea unui termen de nelucrare de trei ani și se pronunță de judecător sau din oficiu sau după cererea părții interesate, făcută fie înainte, fie chiar după redeschiderea procesului, și că, în fine, în Bucovina, instituiția perimării instanțelor este necunoscută;

Că de aceea legiuitorul, pentru a da efect dispozițiilor din art. 241 alin. ultim și cu scop de unificare, întrebunțând termenul „conform procedurii civile” prin aceasta s'a referit la instituția perimării din Vechiul Regat, care cuprinde un sistem procedural complet reglementat și unde există condițiunea termenului de doi ani de nelucrare și a obligațiunei cererii formale de perimare a părții interesate;

Că, dacă s'ar admite cu privire la perimare că urmează a se aplica regulile de procedură în vigoare în teritoriile alipite, s'ar ajunge la soluțiunea inadmisibilă, ca dispozițiunile art. 241, mai sus citat să nu se poată găsi aplicația în Bucovina, unde, după cum s'a arătat, instituția perimării este necunoscută, ceea ce este exclus a se concepe într'o legiuire de unificare, aplicabilă pe întreg cuprinsul țării, cum este în speșă legea minelor;

Că așa fiind, urmează ca dispozițiunile art. 241 alin. ultim din legea minelor se completează cu dispozițiunile art. 257 pr. civ. a Vechiului Regat, care reglementează și stabilește toate normele procedurale în materie de perimare;

Considerând că, din combinațiunea textelor sus menționate, rezultă că partea care invoacă perimarea va trebui să facă o cerere către instanța respectivă, dovădind și plata taxei citației; că judecătorul primind cererea va ordona de urgență constatarea de fapt a tuturor actelor de procedură ale pricinii și va cita părțile pentru o zi cât mai apropiată, iar la înfățișare după ce va asculta pe părți, se va pronunța asupra cererii de perimare, printr'o hotărâre susceptibilă de a fi atacată cu recurs;

Având în vedere că, în speșă, din însăși hotărârea atacată cu recurs, rezultă că Ministerul de Industrie și Comerț nu a formulat și adresat instanței de fond, potrivit art. 241 alin. ultim din legea minelor, o cerere scrisă de perimare pe baza căreia instanța să fie în măsură ca, urmând procedura stabilită de art. 257 pr. civ., să constate dacă sunt întrunite condițiunile cerute de menționatele texte, pentru admiterea perimării, ci rezultă că cererea de perimare a fost făcută oral în cursul instanței, de către primul procuror al Trib. Hunedoara în calitate de delegat al Ministerului de Industrie și Comerț;

Că în asemenea condițiuni, instanța de fond admitând cererea de perimare, făcută oral și pronunțând perimarea cererii de validare minieră a recurenței, a violat art. 241 alin. ultim și art. 257 pr. civ. pronunțând o hotărâre casabilă;

Că dar motivul de casare fiind întemeiat, recursul

cată a se admite iar hotărîrea pronunţată în cauză urmează a se casa;

Având în vedere art. 53 din legea Curţii de Casaţie,

În fond : Având în vedere că se constată că Ministerul de Industrie şi Comerţ nu a făcut în cauză, potrivit cerinţelor art. 241 din legea minelor şi art. 257 pr. civ. o cerere scrisă de perimare, după expirarea a doi ani de nelucrare şi mai înainte ca reclamantul să fi cerut repunerea cauzei pe rol, ci s'a mărginit numai ca după ce, la stăruinţa reclamantei, s'a fixat termen pentru judecare, să ceară cu acea ocazie, prin concluziuni orale, sub formă de incident, perimarea cererei de validare minieră a reclamantei;

Că, cererea de perimare formulată de către Ministerul de Industrie şi Comerţ, sub această formă, neîntreţinând cerinţele art. 241 din legea minelor şi art. 257 pr. civ., urmează a se respinge;

Că în atare situaţie, casarea hotărîrei atacate cu prezentul recurs urmează a se face fără trimetere.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul etc., casează fără trimitere, iar în fond, respinge cererea de perimare făcută oral, etc.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S III-a

Audienţa dela 4 Martie 1936

Preşedenţia d-ului D. G. LUPU, Preşedinte

Casa Generală de Pensii cu Ing. P. Budu

Decizia nr. 455 Dosar nr. 2984/935

Pensiuni. Funcţionar scos la pensie pe baza legii din 26 Aprilie 1930. În ce condiţiuni i se acordă un spor de timp spre a fi înscris la pensie. Art. 2 din legea generală de pensii. Art. 1 alin. 4 din legea dela 26 Aprilie 1930, care a modificat legea generală de pensii.

Atunci când un funcţionar este scos la pensie în temeiul legii din 26 Aprilie 1930, fiindcă a atins limita de vârstă de 57 ani, este indiferent dacă avea şi 30 de ani de serviciu sau numai minimumul cerut de lege, ceea ce prevalează şi dictat scoaterea sa la pensie este atingerea limitei de vârstă de 57 ani; în asemenea ipoteză legea îi mai dă dreptul de a-şi adăuga ca ani serviţi şi diferenţa de timp până la 60 ani, fiindcă dacă n'ar fi intervenit legea din 1930, acel funcţionar ar fi putut împlini şi aceşti ani, pe când în ipoteza în care un funcţionar este scos la pensie în temeiul legii din 26 Aprilie 1930, pentru că a împlinit 30 de ani de serviciu, el putând avea în această ipoteză vârsta de 50 de ani numai, legea îi acordă un plus de 5 ani spre a-şi realiza 35 de ani de serviciu, fiindcă dacă n'ar fi intervenit această lege, el ar fi putut împlini 35 ani de serviciu.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Casa Generală de Pensii contra deciziei Curţii de Conturi s. III-a nr. 392 din 1933, dată în proces cu Inginerul Petru Budu :

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs se constată că inginerul Petru Budu, fiind pus la retragere din oficiu pe baza legii din 26 Aprilie 1930, ca unul ce avea serviţi peste 30 ani şi vârsta de 58 ani, Comisia de pensii, prin decizia nr. 15276 din 1931, i-a recunoscut o pensie lunară de 2622 lei, pentru 32 ani de serviciu; că numitul, făcând apel, a cerut în principal să i se stabilească pensiunea pentru 35 ani de serviciu, iar în subsidiar, să i se considere îndoit timpul

de mobilizare; că acest apel a fost admis în parte de către Curtea de Conturi s. III-a prin decizia nr. 392 din 1933, recunoscându-i-se apelantului 2775 lei lunar, pentru 35 ani de serviciu, adică întreaga medie a salariilor pe ultimii trei ani, redusă la maximum prevăzută de art. 10 din legea generală de pensii; respinge însă subsidiarul cerut, ca fiind fără interes, întru cât s'a recunoscut apelantului 35 ani de serviciu, iar orice timp servit în plus nu influenţează cu nimic la majorarea pensiei.

Că pentru a ajunge la soluţiunea de mai sus, Curtea de Conturi constată că apelantul a fost pensionat pe baza legii din 26 Aprilie 1930 şi că avea serviţi la Stat 30 ani, 2 luni şi 24 zile; că, potrivit alin. IV de sub art. 1 din numita lege, apelantului urmează a i se considera ca împlinită diferenţa de timp până la 35 ani, la care trebuie a i se calcula pensiunea;

Având în vedere că împotriva acestei soluţiuni a Curţii de Conturi, Casa Generală de Pensii formulează următoarele motive de recurs :

Omisiune esenţială.

Comisiunea de pensii s. II-a, prin deciziunea nr. 15276 din 1931, a recunoscut d-lui Petre Budu o pensie de 2622 lei pentru 32 ani calculabili în care se cuprinde şi un spor de 1 an 3 luni şi 27 zile, adică diferenţa dela vârsta de 58 ani şi 7 zile a pensionarului, până la 60 ani conform legii din 26 Aprilie 1930.

Contra acestei deciziuni, numitul a făcut apel cerând înscrierea pentru 35 ani, conform alin. IV al art. 1 al zisei legi ca unul ce are şi 30 ani de serviciu.

Apelul a fost admis pe acest motiv de Înalta Curte de Conturi prin deciziunea nr. 392 din 1933, atacată cu recursul de faţă, majorându-se pensia la 2775 lei lunar pentru 35 ani calculabili.

În instanţă, reprezentantul Casei de Pensii s'a opus la admiterea apelului pentru consideraţiunea că apelantul satisface când condiţiunea limitei de vârstă prevăzută de legea dela 26 Aprilie 1930, pensionarea s'a făcut bine în raport cu acest element determinant şi exclusiv, conform art. 1 alin. 5 al aceleiaşi legi, fiind nefondat şi inutil a se mai examina pensionarea şi în ipoteza împlinirii a 30 ani de serviciu prevăzută de legea excepţională ca condiţiune de pensie, indiferent de vârstă, atunci când limita de vârstă n'ar fi atinsă.

În adevăr, legea generală de pensii din 1925 prin art. 2 pune două principii fundamentale pentru pensionările de vechime: a) pensionare facultativă pentru funcţionar în cazul când are 57 ani fixaţi de legiuitor ca vârstă minimă de pensionare indiferent de ani de serviciu; sau 35 ani de serviciu indiferent de vârstă; b) pensionare obligatorie din oficiu la limita de vârstă de 60 ani.

Legea excepţională din 26 Aprilie 1930 care prin însuşi textul ei se referă şi se grefează pe legea comună de pensionare, derogă numai prin aceea că reduce limita de vârstă pentru pensionarea din oficiu, dela 60 ani la 57 ani, acordând în compensaţie la calculul pensiei diferenţa de timp dela vârsta efectivă a pensionarului în momentul scoaterei din serviciu care deschide dreptul la pensie cu dispensa de vârstă, dela 35 la 30 ani, acordând în compensaţie, în acest caz, la calculul pensiei, diferenţa dela timpul efectiv servit până la 35 ani.

Astfel fiind, rezultă că după textul şi spiritul art. 1 din legea din 26 Aprilie 1930 şi art. 2 din legea generală de pensii, atâta vreme cât limita de vârstă pentru pensionare este satisfăcută, pensionarea urmează a se face în această ipoteză corespunzătoare fiind exclus a se acorda şi avantajele de pensionare pentru ipoteza serviciului de 30 ani, condiţiune care nu priveşte natural şi logic decât pe aceia cari îndepli

nind vârsta obligatorie, urmează a fi înscrisi cu dispensă de vârstă, numai în considerația timpului servit.

În speța d-lui Budu, d-sa având vârsta de 58 ani, 7 luni și 7 zile pensionarea sa după limita de vârstă era bine făcută de prima instanță și cu respectarea textului legii.

Judecând astfel, Curtea de Conturi a pronunțat o decizie casabilă dată cu exces de putere, cu violarea și greșita aplicare a textelor indicate.

De altă parte, Curtea de Conturi se preocupă prin decizia sa numai de ipoteza de pensionare în raport cu anii de serviciu față de care a dat decizia sa, excluzând cu totul mijlocul de apărare al Casei Penșilor tras din limita de vârstă a d-lui Budu, mijloc a cărui examinare ar fi schimbat soluțiunea procesului în apel ducând la respingerea lui, astfel cum s'a examinat mai sus. Din acest punct de vedere Curtea de Conturi comite un exces de putere și o omisiune esențială.

Având în vedere că această Secțiune a Inaltei Curți luând în cercetare aceste motive de recurs, constată prin jurnalul din 1 Martie 1935, că s'a ivit divergență de opinii asupra chestiunii dacă la calcularea pensiei trebuie dată preferință etății sau anilor serviți și anume când pensionarul a fost scos la pensie pentru 57 ani vârstă și 30 ani de serviciu, pensiunea se va fixa pentru 35 ani sau se va calcula după numărul anilor serviți, la care urmează a se adăuga numai diferența dintre etate și limita de vârstă;

Considerând că legea din 26 Aprilie 1930, pe baza căreia a fost pensionat intimatul Petre Budu, prevede în alin. IV al art. 1 că pentru stabilirea cuantumului pensiunii funcționarilor cari au împlinit 30 ani de serviciu și pentru a căror scoatere la pensie legile speciale prevedeau 35 ani de serviciu li se va considera ca împlinită diferența de timp până la 35 ani; iar alin. IV al aceluiași articol prevede că pentru stabilirea cuantumului pensiunii funcționarilor cari vor fi scoși la pensie pentru că au împlinit vârsta de 57 ani, li se va considera ca ani serviți diferența de timp ce s'ar fi scurs până la împlinirea vârstei de 60 ani;

Considerând că legea din 23 Aprilie 1930 constituie numai o derogare temporală dela principiile fundamentale cuprinse în legea generală de pensii din 1925, care este în mod necontestat, legea de drept comun în materie de pensii;

Că deci toate dispozițiunile din aceste legi speciale de pensionare trebuiesc încadrate în legea generală de pensii, neputând fi interpretate în alt sens, decât în spiritul și sub prisma principiilor fundamentale din legea de drept comun în materie de pensii, care este legea generală din 1925;

Că dar, pentru a putea ști care va fi regula de aplicat atunci când funcționarul a fost scos la pensie pe temeiul legii din Aprilie 1930 având și 30 ani de serviciu și vârsta de 57 ani, urmează a se vedea care sunt principiile de bază din legea generală de pensii din 1925;

Considerând că art. 2 din legea generală de pensii din 1925, ocupându-se de drepturile la pensie pentru vechime de serviciu și hotărând condițiile în care un funcționar poate să dobândească pensiunea de vechime, stabilește un principiu fundamental și anume că oricare ar fi anii serviți de un funcționar, atunci când acel funcționar a atins limita de vârstă prevăzută de statutul funcționarilor sau legea sa specială, el este scos din oficiu la pensie;

Considerând că legea din 23 Aprilie 1930, în scop de a degreva serviciile publice de numărul mare de funcționari, a coborât limita de vârstă pentru funcționarii anume enumerate în ea la 57 ani; că dar orice

funcționar din acei prevăzuți în lege, care a atins acea vârstă, poate fi scos la pensie din oficiu, suficient fiind să aibă minimum de ani de serviciu cerut de legea pensiilor, adică 10 ani;

Considerând că acestea fiind principiile de bază, atunci când un funcționar este scos la pensie în temeiul legii din 26 Aprilie 1930, fiindcă a atins limita de vârstă de 57 ani, este indiferent dacă avea și 30 ani de serviciu sau numai minimum cerut de lege, ceea ce prevalează și a dictat scoaterea sa la pensie este atingera limitei de vârstă de 57 ani; că, în asemenea ipoteză, legea îi mai dă drept a-și adăuga ca ani serviți și diferența de timp până la 60 ani, fiindcă dacă n'ar fi intervenit legea din 23 Aprilie 1930, acel funcționar ar fi putut împlini și acești ani pe când în ipoteza în care un funcționar este scos la pensie în temeiul legii din Aprilie 1930, fiindcă a împlinit 30 ani de serviciu, el putând avea în această ipoteză vârsta chiar de 50 ani numai, legea îi acordă un plus de 5 ani, spre a-și realiza 35 ani de serviciu, fiindcă dacă n'ar fi intervenit această lege, el ar fi putut împlini 35 ani de serviciu;

Că așa fiind urmează a se decide în speță că ceea ce trebuie avut în vedere, în primul rând la calcularea cuantumului pensiunii intimatului Petre Budu, este vârsta pe care o are, în care caz, la anii calculabili la pensie ce se constată că are serviți, urmează, potrivit legii din Aprilie 1930, a i se adăuga diferența de timp dintre etatea sa de 58 ani, și limita de vârstă de 60 ani;

Că în ce privește limita de vârstă, ea nu poate fi aceea de 64 ani, prevăzută de legea specială de organizare a corpului tehnic din 1925, ci aceea de 60 ani prevăzută de legea din 1930 pentru toți funcționarii Statului și regiile autonome;

Că dar motivul de casare dedus în divergență fiind fondat, recursul urmează a fi admis, a se casa decizia Curții de Conturi s. III-a nr. 392 din 1933 și a se trimite afacerea spre a fi judecată din nou de aceeași Curte;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 2 Septembrie 1936

Președenția d lui M. TRANDAFIRESCU, Consilier

Iosefina Gabriel și. a. cu Artur Axenfeld

Decizie civilă nr. 344 Dosar nr. 2484/936

Chirie. Oferta reală făcută prin portărei nu a fost abrogată prin legea dela 26 Iulie 1921.

Legea din 26 Iulie 1921 privitoare la simplificarea formelor de consemnare a chiriei nu a abrogat dispozițiunile codului civil și ale procedurii civile în materie de ofertă reală, de cari chiriașii pot face uz în cazul refuzului proprietarului de a primi chiria.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Iosefina Gabriel și David Gabriel, din București, str. Fetitelor nr. 8, cu petiția înreg. la nr. 13.352 din 1936 în contra sentinței civile nr. 1022 din 31 Iulie 1936, la Trib. Ilfov s. IV-a c. c. dată în cauză cu intimatul Arthur Axenfeld, din București, str. Stupinei nr. 26, etajul I;

Având în vedere actele din dosar precum și susținerile și opunerile părților;

Având în vedere contractul autentificat de Trib. de Notariat Ilfov la nr. 31854 din 1935, prin care apelanții, în calitate de coproprietari ai imobilului din str. Stupinei nr. 26, au închiriat intimatului apartamentul dela etajul I din acest imobil, pe termen de un an, începând dela 26 Octombrie 1935, cu o chi-

rie de 90.000 lei, plătită la domiciliul coproprietarilor, în patru rate de câte 22.500 lei, la 26 Septembrie 1935, 26 Decembrie 1935, 23 Martie 1936 și 23 Iunie 1936;

Având în vedere că apelanții coproprietari refuzând de a plăti rata de chirie dela 23 Iunie 1936 ce intimatul le-a oferit în mod real, la domiciliul lor, în ziua de 23 Iunie 1936, intimatul în aceeași zi a consemnat această rată la Casa de Depuneri, iar recipisa respectivă a depus-o la Corpul Portăreilor Trib. Ilfov, la dispoziția apelanților, cărora, prin notificarea din aceeași zi, le-a comunicat acest lucru;

Având în vedere că apelanții coproprietari, pretinzând că intimatul nu s'a liberat de plata chiriei, deoarece nu s'a conformat dispozițiilor din legea dela 26 Iulie 1921, prin care s'a desființat formalitățile de ofertă reală prevăzute de dreptul comun și s'a prevăzut că recipisa de consemnarea chiriei trebuie depusă la judecătoria de ocol a situației imobilului, au cerut, prin acțiunea dela prima instanță, intentată conform legei proprietarilor, de a se constata reziliat contractul de închiriere și de a se ordona evacuarea intimatului din imobil;

Având în vedere că această cerere a fost admisă de președintele Trib. Ilfov s. IV-a c. c. prin ordonanța nr. 99 din 10 Iulie 1936;

Având în vedere că împotriva acestei ordonanțe, intimatul a făcut contestație, susținând că legea dela 26 Iulie 1921 nu a abrogat dispozițiile din codul civil privitoare la oferta reală, ci a fost edictată în favoarea chiriașilor ca un mijloc în plus și mai simplu la plata chiriei, așa că — spune intimatul — oferta reală efectuată de el în condițiile prevăzute de codul și procedura civilă este liberatorie și cererea de rezilierea contractului și evacuarea imobilului nu trebuia să fie admisă;

Având în vedere că tribunalul împărțind acest mod de a vedea și constatând în plus că legea din 26 Iulie 1921 a fost edictată numai pentru contractele prelungite prin legile excepționale, a admis contestația intimatului, a anulat ordonanța prezidențială și a respins cererea apelanților de a rezilierea contractului și evacuarea imobilului;

Având în vedere că împotriva sentinței prin care tribunalul a soluționat astfel litigiul, coproprietarii au făcut apelul de față susținând, ca și înaintea primei instanțe, că legea din 26 Iulie 1921 a fost o lege prin care dispozițiile din codul și procedura civilă, privitoare la oferta reală, au fost abrogate și care au fost edictate, fără nicio distincțiune, pentru toate contractele de închiriere, prelungite ori în curs de executare, dovadă, spun apelanții, titulatura, cuprinsul și expunerea de motive a lezei;

Având în vedere că legea din 26 Iulie 1921 n'a abrogat dispozițiile din codul și procedura civilă privitoare la oferta reală în materie de contracte de locațiune, deoarece legile din 27 Martie 1924 și 16 Aprilie 1927 ce au intervenit după data de 26 Iulie 1921 prelungind forțat contractele de închiriere, au reprodus textual dispoziția din legea dela 26 Iulie 1921, iar legile ulterioare, din 8 Aprilie 1932, 18 Aprilie 1929, 15 Aprilie 1930, 4 Aprilie 1931, 7 Aprilie 1932, 14 Aprilie 1933, 7 Aprilie 1934 și 15 Aprilie 1935, de prelungirea silită a contractelor de închiriere, au menținut toate dispozițiile din art. 20 din legea dela 16 Aprilie 1927, care nu era decât dispoziția din legea dela 26 Iulie 1921, ceea ce înseamnă că legiuitorii următori legiuitorului din 26 Iulie 1921, n'a considerat legea din 26 Aprilie 1921 ca o lege de drept comun, de generală aplicațiune, ci ca o lege temporară, aplicabilă numai până la legea din 27 Martie 1924, când legiuitorul, intervenind din nou în raporturile dintre proprietari și chiriași, s'a văzut nevoit să reproducă în această din urmă lege dispoziția din legea dela 26 Iulie 1921, lucru pe care nu l'ar fi făcut dacă această din urmă lege nu ar fi fost o lege de drept comun, de abrogarea dispozițiilor din codul și procedura civilă;

Având în vedere că dovada peremptorie cum că legea din 26 Iulie 1921 a fost o lege cu caracter temporar, care n'a abrogat dispozițiile respective din codul și procedura civilă, ne-o dă legea de prelungirea contractelor de închiriere din 16 Aprilie 1927 care, prin art. 20, după ce reproduce textual dispozițiile din legea dela 26 Iulie 1921, spune că de aceste dispoziții pot uza nu numai chiriașii cu contracte prelungite, dar și chiriașii de drept comun; or, această dispoziție nu-și are rest decât în situațiunea că dispozițiile din codul și procedura civilă referitoare la oferta reală erau în vigoare la data de 12 Aprilie 1927 când legea de prelungirea închirierilor în chestiune era edictată;

Având în vedere că așa fiind, susținerea apelanților cum că intimatul ca să se libereze valabil de plata chiriei trebuie să îndeplinească formalitățile prevăzute de legea din 26 Iulie 1921, nu formalitățile de ofertă reală prevăzute de codul și procedura civilă, este nefundată, și, în atare situațiune, apelul în contra sentinței prin care sus zisa susținere de asemenea s'a găsit negundată, este neîntemeiat și cată a fi respins cu 1000 lei cheltueli de judecată;

Pentru toate aceste motive redactate de d-l consilier Coman Negoescu, Curtea respinge ca nefondat apelul, etc.

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATA

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 13 Iulie 1936.

Apel. Inadmisibilitatea excepțiunii lipsei de mandat, ridicată prin concluziuni.

Dacă intimatul în apel, în combaterea apelului a cerut menținerea hotărârii apelate iar în concluziunile sale scrise contestă avocatului apelantului, validitatea mandatului său, nu poate să se plângă în recurs că instanța de apel a pășit la cercetarea apelului în fond, deci a considerat valid mandatul, fără a mai lua în cercetare excepțiunea ridicată de intimat prin concluziuni (Massim., Foro it. 1936, n. 2461, p. 492).

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 14 Iulie 1936.

Fidejusiune. Declarațiune expresă. Proba.

Fidejusiunea trebuind să fie expresă, înseamnă că declarațiunea prin care partea își manifestă voința de a garanta pe alții, trebuie să fie exprimată printr'unul din mijloacele cunoscute și admise de practică și anume prin cuvinte, scris gesturi,

semne, fără a fi necesare expresiuni determinate sau solemne; însă nu este eficace o manifestare tacită de voință, adică voința dedusă pe cale de argumente din fapte sau acte săvârșite nu cu intenția de a declara o asemenea voință ci în alte scopuri.

Chestiunea dovezii fidejusiunii este de altă natură și în această privință, în lipsa unei norme legale limitative, urmează că judecătorul poate admite și prezumțiunile în cazurile în care e.e sunt admise; însă ele trebuie să fie de așa natură încât să formeze convingerea existenței voinței exprese a părții de a garanta pe debitor (Massim., Foro it. 1936, n. 2485, p. 496).

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 15 Iulie 1936.

Obligațiuni. Tratatative. Rupere nejustificată. Responsabilitate.

Când o parte rupe în mod nejustificat tratativele contractuale duse cu o persoană este răspunzătoare de daune care însă se limitează la cheltuelile suportate de cealaltă parte cu ocazia acelor tratative (Massim., Foro it. 1936, n. 2509, p. 501).

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 15 Iulie 1936.

Societate anonimă. Acționar unic.

O societate anonimă legal constituită păstrează calitatea sa de persoană juridică distinctă de acționarul care a concentrat în mâinile sale toată itatea acțiunilor acelei societăți (Massim., Foro it. 1936, n. 2512, p. 502).

CASAȚIA ITALIANĂ, III, 13 Iulie 1936

Factură comercială. Competința teritorială. Clauză derogatorie.

Pentru ca o clauză derogatorie dela regulile referitoare la competența teritorială, să fie eficace când acea clauză este tipărită pe o factură formular, trebuie ca cealaltă parte să o accepte expres sau tacit (Massim., Foro it. 1936, n. 2457, p. 491).

CASAȚIA ITALIANĂ, III, 13 Iulie 1936.

Sechestrul conservator. Creanță exigibilă. Punerea debitorului în întârziere.

Când creanța a devenit exigibilă în momentul în care s'a cerut admiterea sechestrului asigurător, nu este necesar pentru admisibilitatea cererii, ca creditorul să facă dovada că a pus în prealabil în întârziere pe debitor (Massim., Foro it. 1936, n. 2458, p. 491).

CASAȚIA ITALIANĂ, III, 15 Iulie 1936.

Mandat. Responsabilitatea mandantului.

Art. 381 c. com. referitor la responsabilitatea mandantului, reprezintă o aplicațiune specifică a principiilor generale în materie de responsabilitate contractuală.

De aceea, nu este suficientă neîndeplinirea unei obligațiuni contractuale de către mandante pentru a fi răspunzător de daune față de mandatar, ci este necesară existența unei cupe adică neîndeplinirea acelei obligațiuni să fie imputabilă mandantului (Massim., Foro it. 1936, n. 2515 p. 502).

C. AP. MILANO, 14 Martie 1935.

Societate anonimă. Act constitutiv. Majorarea capitalului. Delegația consiliului de ad-ție.

Este legă a dispoziția din actul constitutiv al societății pe acțiuni, care, după ce fixează capitalul social inițial, prevede în aceași timp majorarea capitalului la o limită și în condițiuni determinate dând consiliului de ad-ție însărcinarea emisiunii noilor acțiuni (Foro it. 1936, I, 1239).

C. APEL NAPOLI 6 Mai 1936.

Societate. Vărsăminte. Datoria soțului. Drept de creanță contra societății. Inadmisibilitatea compensației.

Nu este admisibilă compensația între datoria soțului față de societate rezultată din obligația vărsământului la acțiunile subscrise de el și un drept de creanță pe care acționarul îl are contra societății (Foro it. 1936, I, 1247).

C. APEL ROMA 16 Iunie 1936.

Delegație de plată. Acceptarea debitorului delegat.

Elementul indispensabil pentru delegația de plată este acceptarea debitorului delegat, și nu numai simpla sa cunoștință a acordului intervenit între delegant și delegatar (Foro it. 1936, I, 1236).

C. APEL ROMA, 21 Iulie 1936.

Societate anonimă. Cauțiunea ad-torilor nesofi în acțiuni. Dreptul de vot pentru aprobarea bilanțului.

Directorul acționar al unei societăți anonime care și-a blocat propriile lui acțiuni nominative în cauțiunea unor ad-tori nesofi păstrează dreptul de vot inerent acelor acțiuni și poate să participe cu ele la aprobarea bilanțului (Foro it. 1936, I, 1230).

TRIB. FEDERAL ELVEȚIAN, 14 Iunie 1935

Desavuare. Examenul sângelui

În cauză s'a prezentat o consultație a profesorului Zanger, dela Universitatea din Zurich, din care se constată că șansele de eroare în căutarea transmisiunii ereditare a caracteristecelor diverselor grupe sanguine sunt inferioare cifrelor 1—1000, când toate măsurile au fost luate, iar tehnica aplicată a fost la adăpost de orice critici. Tribunalul motivează că pentru respingerea acțiunii în patentitate, este suficient să se ridice „îndoeli serioase” asupra paternității păritului, însă pentru desavuare trebuie să se stabilească că soțul nu ar fi putut să fie tatăl copilului.

Dacă este o posibilitate, fie cât de îndepărtată ea soțul să fi fost tatăl copilului, acțiunea în desavuare nu se poate primi. Expertiza sângelui nu poate să facă o convingere completă, pentru admiterea acțiunii în desavuare, fiindcă ea nu este complet lipsită de șanse de eroare, oricât de minime ar fi ele (Din Rev. trim. de dr. civil nr. 2 din 1936, pag. 555).

TRIB. FEDERAL ELVEȚIAN, 19 Decembrie 1929

Desavuare. Expertiză antropologică

Pe baza unei expertize a Institutului Antropologic al Universității din Zurich, s'a cerut desavuarea copilului de către soțul de origine elvețian, pe motiv că concluziile raportului arată că copilul nu putea să aibă ca ascendenți elvețieni puri, ci trebuia să aibă un ascendent mongol. S'a susținut că paternitatea o are un japonez, cu care mama a avut relațiuni sexuale în timpul perioadei critice. Tribunalul Federal a admis acțiunea. Legea elvețiană nu arată cauzele care să facă imposibilă paternitatea. Când copilul prezintă semnele unei rase, care după rezultatul cercetărilor științifice exclud posibilitatea că copilul ar putea aparține unui om de altă rasă, paternitatea acestuia trebuie exclusă (Din Rev. trim. de dr. civil nr. 2 din 1935, pag. 557).

A apărut:

DESPRE PETIȚIUNEA DE EREDITATE ÎN DREPTUL COMPARAT, de d-l profesor *Alex. Cerban*, dela Facultatea de Drept din București.

Această lucrare ce formează una din materiile tratate la cursul său de doctorat este ultimul cuvânt asupra chestiunii alcătuind cea mai complexă monografie asupra materiei, așa încât, din cauza dezvoltării ce i s'a dat, va putea fi folosită nu numai de către studenți pentru examene, ci mai ales de către d-nii avocați și magistrați.

Conține 162 pagini și se află de vânzare la *Curierul Judiciar* și la principalele librării. *Prețul 140 lei.*